

NEA PARALIAS

EEN UITGAVE VAN VZW ELEFThERIA PARALIAS

Achttiende jaargang - Nummer 70 - April 2023

ELEFThERIA PARALIAS

BELGISCH-GRIEKSE VERENIGING VZW

ΝΕΑ PARALIAS

Achttiende jaargang - Nummer 70 - April 2023

Lees in dit nummer ondermeer :

3	Voorwoord	De voorbeschouwingen van André, onze voorzitter.
4	Agenda	We nodigen u uit voor een wandeling. Noteer ook al het Ledenfeest.
5	Terugblik	We kijken terug op de drie recentste activiteiten.
6	Telefoonkaarten	Een beetje technologische nostalgie en erfgoed.
7	Grigoris Lambrakis	Monumenten in Thessaloniki met een lang verhaal.
9	Liefde voor Hellas	Hoe een zwak voor mythes en sagen uitgroeide tot liefde voor Griekenland.
11	Griekse muziek	Vertaling van twee Griekse liederen, de Griekse deelnemer aan het Eurovision Song Festival 2023, de bijzondere act van Elena Xydia, de merkwaardige song van Athanasios Papakonstantinou en het plotse overlijden van Notis Mavroudis.
15	Bestemmingen	Ontdek verborgen en of minder bekende Griekse pareltjes.
17	Oude Griekse geneeskunde	Van de Griekse geneeskunde in het verre verleden, de heropleving van de wetenschap in het hedendaagse leven, tot de rol van de Griekse geneeskunde in het huidige India .
20	Oekraïne	Hoe zou het gaan met de vele etnische Grieken die al vele maanden te lijden hebben onder de Russische invasie?
21	Sporen door Griekenland	Een kort overzicht van de Griekse spoorweggeschiedenis. Wekenlang lagen de Griekse sporen onder vuur - wat ging er mis?
24	Belgisch - Grieks	Een kleine Belgische wagon schrijft geschiedenis Griekenland.
26	Boekenplank	Over auteur Dellamonte en zijn romans om te hunkeren naar Griekenland.
28	Filmnieuws	Weldra komt de de nieuwe My Big Fat Greek Wedding op de schermen.
29	Wist je dat...?	Leuke weetjes over de het grootste treimbegraafplaats ter wereld, slippertjes van wijlen koning Constantijn, de grootste vasilopitta, de positieve gevolgen van een aardbeving, of ook 2 minder leuke weetjes.
30	Links	Een selectie van de websites die we in de voorbije maanden bezochten. Links naar YouTube video's in verband met... Griekenland.

Frontcover: Evia © Paul Van Outrive - Backcover: Thessaloniki © Johan Van Iseghem

Nea Paralias is het teamwerk van: Johan Van Iseghem, Lieve Wintein, Patrick Vandamme en André Delrue

In deze uitgave zijn er bijdragen van Carlos Struyvelt, Jan Lejeune, Marc Loy - Vertalingen: Jan Lejeune, Johan Van Iseghem

De informatie in deze publicatie kan onjuistheden of tikfouten bevatten. De houder en / of auteurs van de teksten zijn verantwoordelijk voor hun bijdragen. Eleftheria Paralias vzw kan in geen geval verantwoordelijk gesteld worden voor schade in de brede zin, voortvloeiend uit het gebruik van de informatie in deze publicatie en op de website. Deze publicatie bevat links naar sites die beheerd worden door derden; deze links worden uitsluitend als illustratie en voor uw gemak aangeboden. Eleftheria Paralias vzw, houder van deze publicatie, oefent geen enkele controle uit over de sites van derden en aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid met betrekking tot de inhoud ervan; Eleftheria Paralias vzw is evenmin verantwoordelijk voor de goede werking van de links. De opname van links naar deze sites houdt geen enkele goedkeuring in van de inhoud van deze websites en impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites.

Teksten uit deze publicatie mogen enkel mits akkoord van Eleftheria Paralias vzw overgenomen worden en enkel voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden. Voor vragen of inlichtingen over deze algemene gebruiksvoorwaarden en bepalingen, dient de gebruiker contact op te nemen met Eleftheria Paralias vzw per mail aan redactie@eleftheriaparalias.com

Beste Griekenlandliefhebber,

Weet je nog, die coronatijd. Het weer was toen prachtig. Elke dag kon ik gaan wandelen en de horeca was dicht. Dit was goed voor de lijn, voor de gezondheid en voor de portemonnee. Vorig jaar was maart een bitterkoude maand in Griekenland. Het vroer en het sneeuwde in Athene, wat ze in jaren niet meer gezien hadden. Dit jaar is het daar zo'n 20 graden in maart en wij.... wij mogen genieten van stormwind en regen. Goed voor het grondwater en voor de natuur.

Maar op zaterdag **6 mei** wil ik opnieuw de zon zien. Op die dag is onze daguitstap naar de Noord-Franse steden Douai en Cambrai gepland, waarvoor je de gelegenheid hebt/had tot 20 april om in te schrijven. Op zondag **11 juni** maken we er een gezellige namiddag van met onder meer een korte wandeling in Torhout in de bossen van het Kasteel van Torhout. En op zondag **20 augustus** is het ook best mooi weer. Net zoals verleden jaar verwachten wij jullie in het Ontmoetingscentrum Sparrenhof in Assebroek voor ons Grieks feest met een heerlijke barbecue en livemuziek. Er zal weer kunnen gedanst worden en wie liever een praatje slaat met vrienden kan dit rustig buiten doen, genietend van mooie Griekse muziek. Nog nooit zal Griekenland zo dicht bij ons zijn.

Alvorens verder te lezen, raad ik jullie aan om deze data aan te stippen in jullie agenda!!!

We mogen spreken van een geslaagde nieuwjaarsreceptie en het was aangenaam om weer eens samen te tafelen met leden/vrienden in restaurant El Greco in Brugge. Het bezoek aan Museum Historium in Brugge kende minder belangstelling maar als Brugse vereniging beseft het bestuur wel dat velen dit museum al hebben bezocht. Toch mochten we zes personen verwelkomen. Na het bezoek werd nog een drankje genuttigd in de sfeervolle bar. Omdat er nog wat

tijd over was om naar het restaurant El Greco te gaan stelde André voor om een korte gidsbeurt te geven in de voetsporen van de Bourgondiërs. Een mooi verlengstuk van het Historium-verhaal.

Zoals in vorige jaren en zeker in de toekomst zullen de uitnodigingen voor onze activiteiten via e-mail gebeuren. Mag ik hierbij uw aandacht vragen voor volgende praktische punten:

1. De uitnodiging wordt via mail verstuurd vanuit de redactie (Johan). Mag ik vragen om NIET te antwoorden op deze mail. Uw inschrijving stuurt u via mail aan bestuur@eleftheriaparalias.com. Alleen zo komt uw mail bij de juiste bestuursleden terecht.
2. Als er een menukeuze moet gemaakt worden dient dat vermeld te worden in uw inschrijvingsmail. Dit is handig voor de administratie.
3. Ik noteer uw inschrijving en stuur u een bevestigingsmail. Patrick volgt de betalingen op.
4. De betalingen bij de inschrijvingen gaan zeer vlot. Bedankt hiervoor.
5. Wat sommigen soms doen: het deelnamebedrag storten zonder een mail te sturen of zonder te bellen naar het bestuur om zich in te schrijven voor de activiteit. Dit is niet de beste manier omdat ook dit extra werk is voor de opvolging.
Ik wil jullie alvast op voorhand bedanken om deze regels na te leven.

Tot slot wens ik jullie veel plezier met het 70ste nummer van Nea Paralias. Het eerste deel is gewijd aan het reilen en zeilen binnen de vereniging. In het tweede deel staan heel wat artikels die verband houden met ons geliefkoosde land. Do you like Greece?

Veel leesplezier.

André Delrue
Voorzitter

Facebookgroep Parea Paralias voor leden van Eleftheria Paralias vzw

Weet je dat je als lid kan deelnemen aan deze Facebookgroep? Het is de bedoeling dat de leden informatie uitwisselen over ons geliefkoosde land. Hier kan je vlot Griekse weetjes, nieuwsberichten, reisverslagen, boeken, muziek, foto's, grapjes, recepten.... delen. Hoe interessant deze groep is hangt natuurlijk af van de inbreng van de groepsleden. Het is niet de bedoeling dat het de inhoud van Nea Paralias vervangt, maar we zien het als een aanvulling op het tijdschrift. Voor vragen over de Facebookgroep, zend een e-mail aan fb@eleftheriaparalias.com

Belangrijke opmerking:

Om onze activiteiten vlot te kunnen voorbereiden vragen wij u rekening te houden met de uiterste inschrijvingsdatum (rood vermeld). Na deze datum neemt het bestuur geen inschrijvingen meer aan. Uw inschrijving is pas definitief nadat u per e-mail een bevestiging van inschrijving ontvangen hebt en nadat wij uw betaling van het deelnamebedrag ontvangen hebben. We raden aan, bij telefonische inschrijving, geen berichten in te spreken op de voicemail omdat deze berichten soms verloren gaan. Gestorte bedragen worden niet terugbetaald omdat wij dan reeds kosten hebben gemaakt of praktische schikkingen (zoals bijvoorbeeld reservaties) getroffen hebben. Iedere activiteit wordt eveneens per e-mail aangekondigd op de laatste dag van de maand voorafgaand aan de activiteit.

Wij nodigen u vriendelijk uit naar de volgende activiteiten

Korte wandeling in Torhout

zondag 11 juni 2023 om 14.30 uur

Het kasteel van Torhout vormt de uitvalsbasis voor een korte wandeling. Daarna schuiven we onze voetjes onder tafel voor een Breughelmaaltijd.

Alle details en praktische gegevens worden later per e-mail medegedeeld.

En verder...

- ✓ Ledenfeest, zondagmiddag **20 augustus** 2023, in Ontmoetingscentrum Sparrenhof, Keurlingenweg 2 in Assebroek, waar we vorig jaar feest vierden.
- ✓ In het najaar openen we ons kafeneio op twee zondagnamiddagen:
 - zondagnamiddag **29 oktober**: Gaby Simoens neemt ons mee in de wereld van de rebetika
 - zondagnamiddag **19 november**: Jan Lejeune zet een Griekse artiest in de kijker

Activiteiten door derden

Onderstaande activiteiten worden niet georganiseerd door Eleftheria Paralias vzw. Voor inschrijving en info contacteer het vermelde e-mailadres of telefoonnummer.

De El Greco Vrienden uit Roeselare organiseren activiteiten telkens in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare.

- livemuziek met Ypsilon: vrijdag 2 juni en vrijdag 6 oktober 2023
- donderdag 5 oktober 2023: fotoreportage

Voor info en inschrijvingen contacteer Marleen Nollet via e-mail marleen.nollet@telenet.be

Griekse volksdansen

Karine Kint organiseert Griekse danslessen in het sportcentrum Den Strooien Hane, Albert van Caloenstraat 2 in Loppem. Voor info en datums contacteer Karine Kint, gsm 0476 99 37 02 of via e-mail karine.kint@telenet.be

Concerten

Uitgebreide berichtgeving over Griekse concerten en evenementen in België en Nederland vind je op de website www.skopos.be. De website bevat ook heel veel informatie over Griekse artiesten, componisten, muzikanten, platenfirma's, muziekinstrumenten alsook geschiedkundige informatie. Op de pagina www.skopos.be/GrMuziek/Nieuws/Mail_Service/index.html kan je inschrijven voor de gratis nieuwsbrief.

TIP: Als je interesse hebt voor een bepaald concert, neem dan best eerst contact op met het bestuur van Eleftheria Paralias om na te gaan als dit concert door ons tegen een verminderde prijs wordt aangeboden.

Terugblik

Nieuwjaarsreceptie, zaterdag 21 januari 2023

Traditioneel houdt Eleftheria Paralias de nieuwjaars-receptie op de derde zaterdag van januari. Op 21 januari was het zover. Na twee mindere coronajaren kwamen zestig personen hier dan ook graag naartoe. Er werd heel wat bijgepraat en er werden toekomstplannen gemaakt. We mochten ook enkele nieuwe leden voor het eerst begroeten. Ze voelden zich onmiddellijk thuis in onze vereniging.

Aan allen werd een drankje en een meze-bordje aangeboden. Ook werd de vasilopita aangesneden en rondgedeeld. Michel was de gelukkige die het muntstukje ontdekte en zich tot koning mocht kronen.

Iedereen was tevreden zo een gezellige avond te hebben mogen beleven.

Museumbezoek Historium, Brugge, zondag 12 maart 2023

Als vereniging in Brugge is het niet ideaal om een museum uit te kiezen in Brugge, zoals het museum Historium, omdat velen dit museum reeds bezocht hebben. Toch mochten we zes leden verwelkomen. Als bezoeker werden we meegenomen naar de Brugse Middeleeuwen en beleefden een wonderlijk liefdesverhaal, wandelend door zeven historische themakamers

met films, decors en speciale effecten. We vernamen alles over de Gouden Eeuw van Brugge en waanden ons eventjes in de tijd van de schilder Jan Van Eyck. Na het bezoek werd een glaasje aangeboden in de sfeervolle bar van het museum. De namiddag werd afgesloten met een wandeling door het bourgondische Brugge op zoek naar de roots van een rijk verleden.

Etentje in restaurant El Greco, Brugge, zondag 12 maart 2023

Het is en blijft een traditie om regelmatig met onze leden te tafelen in een Grieks restaurant. Op 12 maart kozen we restaurant El Greco in Brugge uit voor dit eetfestijn. De kok deed zijn uiterste best

om de heerlijke spijzen te serveren. Dit was weer een ideale gelegenheid om de vriendschapsbanden verder te smeden.

Wenst u lid te worden?

Iedereen die Griekenland in zijn hart draagt, kan lid worden door storting van het lidgeld op bankrekening BE67 0014 7876 4087 (BIC: GEBABEBB) op naam van Eleftheria Paralias vzw, A. J. Witteryckstraat 14, 8310 Assebroek.

Lidgeld 2023:

- 14 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via e-mail** wensen te ontvangen
- 20 € (jaarlijks) voor leden die het ledenblad, uitnodigingen en informatie **via de post** wensen te ontvangen
- Steunende leden: 25 € / jaar - Ereleden: meer dan 25 € / jaar

Het lidmaatschap loopt van 1 januari tot 31 december

Het lidgeld telt voor alle personen van éénzelfde gezin en die onder één dak samenwonen

Aanbod: telefoonkaarten

Wijlen Prosper Baeijs was vele jaren lid van Eleftheria Paralias vzw. Griekse telekaarten verzamelen was een van zijn liefhebberijen. Zijn echtgenote Jenny, samen met zijn dochter Ines, willen nu ruim 400 van deze kaarten verdelen onder belangstellende leden van Eleftheria Paralias vzw.

Een telefoonkaart, τηλεφωνική κάρτα of kortweg τηλεκάρτα (telekaart of telecard), was een kaart (op bankkaartformaat) waarmee in openbare telefooncellen de gesprekskosten werden betaald zonder muntgeld op zak te hebben. Een zeker gemak voor de gebruikers en ook een voordeel voor de telefoonmaatschappijen want ze moesten geen personeel meer inzetten om het geld in te zamelen. Bovendien waren telefooncellen met muntinworp sterk gevoelig voor vandalisme en diefstal. Vanwege de proliferatie van mobiele telefoons en andere communicatiemedië raakten telefoonkaarten vanaf de beginjaren 1990 geleidelijk in onbruik.

Voorafbetaalde telefoonkaarten werden in 1974 bedacht in Italië door de onderneming SIDA, een fabrikant en leverancier van automaten. Het vroegste systeem bestond uit een lichtkartonnen kaartje met daarop een magneetstrip als informatie drager. De eerste magneetstriptelefoonkaart werd in 1976 in Italië uitgegeven. Italië was het eerste land in de wereld dat publieke telefoonkaarten in gebruik nam, gevolgd door België.

In België werden sinds 1974 proeven gedaan met optische telefoonkaarten door de toenmalige Belgische telefoonmaatschappij RTT, Regie voor Telegraaf en Telefoon. In februari 1977 werden telefoonkaarten door het publiek in gebruik genomen. De oranje kaarten werden vervaardigd door Landis+Gyr AG, in Zug, Zwitserland, en hadden het formaat van een bankkaart. Je kon ze kopen met 25 of 100 gespreksseenheden (in het vakjargon de zogenaamde 'units' en in Nederland gekend als 'tikken'). De kaart gebruikte een holografische techniek. Dergelijke technologie was zeer veilig en niet gemakkelijk te hacken. Per gespreksseenheid werd met een laser een strip weggebrand en dat was zichtbaar door middel van een streepje op de kaart (gekend als 'visueel herkenningssysteem').

In Nederland werd de eerste telefoonkaart geïntroduceerd in 1985. De Nederlandse telefoonkaarten werden ook vervaardigd door Landis+Gyr. Die boden toen het modernste en best beveiligde systeem. Men oordeelde dat de magneetkaart te gevoelig was voor fraude en de chipkaart te duur was.

Vanaf 1986 werd in de meeste landen gebruik gemaakt van het chipkaartsysteem om de tijdsgegevens op te slaan. Chipkaarten hebben de optische telefoonkaarten over de hele wereld uitgefaseerd. België en ook Nederland hebben de telefoonkaarten tot aan het midden van de jaren 1990 gebruikt. Een klein aantal landen, waaronder Oostenrijk, gebruikten de optische kaarten tot 2006. In Griekenland en na een periode van experimenten die in 1987 begon en waarin verschillende systemen werden getest, werden de eerste openbare kaarten pas in 1992 verspreid op de Internationale Beurs van Thessaloniki, Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης. Voor de gelegenheid werden enkele op chipkaarten gebaseerde telefoons geïnstalleerd en 32.000 kaarten gratis uitgedeeld aan bezoekers. Op die kaarten prijkte naast het OTE-logo (1) de zon van Vergina (sommigen noemen het de ster van Vergina) (2), het symbool voor de nationale identiteit van de Griekse regio Macedonië.

Aanvankelijk waren telefoonkaarten saaie kaarten. In België met oranje voorkant met witte streep (waarmee je de resterende gespreksseenheden kon achterhalen) en een zwarte achterzijde. Later werden ze in vrijwel alle landen opgesmukt met afbeeldingen, zoals portretten van beroemdheden, landschappen, nationale helden, historische afbeeldingen, opvallende foto's of zelfs advertenties. Omdat de productie van de kaarten van elk thema eerder beperkt was, werden de kaarten vlug een verzamelobject of artefact, zoals postzegels, munten, bankbiljetten, ...

Heb je na het lezen van deze rubriek belangstelling om een aantal Griekse telefoonkaarten te krijgen, of wil je jou persoonlijke verzameling verrijken met Griekse telekaarten? Stuur een e-mail naar redactie@eleftheriaparalias.com

(1) OTE, Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος is het grootste technologiebedrijf in Griekenland, in 1949 opgericht als staatsbedrijf en in 1998 geprivatiseerd.

(2) Zon of ster, het enige dat zeker is, is dat ze allemaal verwijzen naar hetzelfde symbool dat is afgebeeld op het gouden kistje dat in 1977 werd gevonden en aan de Macedonische Koninklijke dynastie van Philippus II wordt toegeschreven.

Op de cover: Grigoris Lambrakis

Als je ooit in Thessaloniki was, stond je er misschien naast of ben je er voorbijgegaan zonder het bestaan ervan op te merken. Maar als je het geluk had of hebt om meermaals in de stad te vertoeven, ontdek je er meer en meer. We hebben het over de vele beelden, bustes, monumenten en visuele composities in Thessaloniki. Ze maken allemaal integraal deel uit van de stad. Vele zijn zo bekend dat ze een handelsmerk van de stad werden, zoals het standbeeld van Venizelos, de Boog van Galerius, de Paraplu's van Zongolopoulos, het standbeeld van Alexander de Grote. Sommige zijn moderner, sommige minder bekend, sommige zijn veel gefotografeerd, anderen zijn achtergebleven en in verval. Ze staan in of nabij grote straten, op pleinen, aan onroerend goed: een voor een vertellen ze ons verhalen uit de stad.

Het was enigszins opportuun om een foto van het monument ter nagedachtenis van Grigoris Lambrakis als coverfoto voor deze Nea Paralias te gebruiken. Rond deze tijd is het immers 60 jaar geleden dat hij overleed tijdens zijn strijd voor vrede en democratie. Je begrijpt het al: een foto met een (lang) verhaal...

De bronzen sculptuur genaamd 'Grigoris Lambrakis Monument', Μνημείο Γρηγόρη Λαμπράκη, 'Monument van de Vrede' of 'Marathonloper van de Vrede' is een gedenkteken van een van de beroemdste politieke moorden in het land. Bovendien is het een symbool van de strijd tijdens het tijdperk na de burgeroorlog in het land. Het heeft elementen van socialistisch realisme in een smekende positie, met een duif, een symbool van vrede. De inscriptie vermeldt dat het linkse parlementslid was 'gevallen'. In 1998 plaatsten linkse burgers en parlementariërs een extra bord, waarop duidelijk staat dat hij is vermoord door parastatale (1) misdadigers. Het werd ontworpen door beeldhouwer Vasilis Doropoulos (2). Het was een donatie van de zakenman Fokas en werd in 1985 geïnstalleerd op de plaats waar Lambrakis werd vermoord: aan het begin van de straat Spandoni, vlakbij het kruispunt van de straten Ermou en Eleftheriou Venizelou. Locatie op map:

<https://goo.gl/maps/rW4UFViHyAsgkgQb7>

Het zal op 27 mei 2023, precies 60 jaar geleden zijn dat Grigoris Lambrakis, dokter, zeer succesvol atleet en lid van de medische faculteit van de Universiteit van Athene, maar bovenal vredesactivist, overleed. Hij bezweek aan de verwondingen die hij vijf dagen eerder had opgelopen door een aanval van twee rechtse extremisten nadat hij een toespraak hield op een antioorlogsbetoging, een vredesbijeenkomst.

Grigoris Lambrakis, Γρηγόρης Λαμπράκης, werd geboren op 3 april 1912 in Kerasitsa (Arcadia), een kleine agrarische gemeenschap 10 kilometer ten zuiden van Tripoli met nauwelijks 600 zielen. Hij was het 14de kind van een arm gezin met totaal 18 (!!!) kinderen, verwekt bij twee vrouwen. Grigoris Lambrakis had drie zonen: Giorgo, Thodori en Grigori. Hij studeerde geneeskunde aan de Universiteit van Athene en specialiseerde zich in gynaecologie. In 1950 bekleedde hij de functie van docent Verloskunde en Gynaecologie aan de

Universiteit van Athene en werd een pionier van de gynaecologische endocrinologie.

Lambrakis was een atleet met vele panhelleense en Balkanoverwinningen en hield 23 jaar lang (1936 - 1959) het nationale record in het verspringen met een prestatie van 7,37 meter. In 1943 richtte hij de Unie van Griekse Atleten op (Ένωση των Ελλήνων Αθλητών) en organiseerde regelmatig wedstrijden. Hij gebruikte de inkomsten van deze spelen om openbare voedselbanken (gaarkeukens) voor de hongerende bevolking te financieren. Hij won ook verschillende gouden medailles in de Balkan Atletiek Spelen, Βαλκανικοί Αγώνες. <http://www.balkan-athletics.eu/index.php>

Zijn filantropie was altijd duidelijk tijdens zijn medische carrière. Hij hielp de armen door een kleine privékliniek te runnen voor patiënten die zich geen medische zorg konden veroorloven. Zijn medische werk en zijn optreden als docent verloskunde en gynaecologie, werden uiteindelijk overschaduwd door zijn politieke carrière. Tussendoor woonde hij consequent internationale pacifistische bijeenkomsten en demonstraties bij.

Hoewel hij geen communist was, neigde Lambrakis' politieke en ideologische oriëntatie naar links. Hij was actief betrokken bij de pacifistische beweging van zijn tijd. Hij werd in de Griekse parlementsverkiezingen van 1961 gekozen als parlementslid voor Piraeus en ontpopte zich als welbespraakte en vastberaden leider.

Op 21 april 1963 organiseerde de pacifistische beweging in Griekenland de Eerste Pacifistische Optocht van Marathon naar Athene. De politie greep in, verbood de betoging en arresteerde veel demonstranten, onder anderen Mikis Theodorakis. Later werd ook Lambrakis door de politie aangehouden.

Op 22 mei 1963, kort nadat hij de toespraak had gehouden op een antioorlogsbijeenkomst in Thessaloniki, werd Lambrakis overreden door een driewieler met twee rechtse extremisten en met een knuppel op het hoofd geslagen. De aanval, met medeweten van de inlichtingendiensten, gebeurde voor de ogen van heel wat politieagenten, die helemaal niet ingrepen, en toeschouwers. Zonder dat er politie of ander voertuig er achteraan reed, liepen enkele getuigen de ontsnappende moordenaars achterna. Een getuige, Manolis

Hatzia Apostolou bijgenaamd de Tijger, kon de daders een kilometer verder stoppen en er ontstond een hevig gevecht totdat een toevallig passerende verkeersagent, die niet wist wat net was gebeurd, de daders arresteerde op aandringen van voorbijgangers en getuigen. Ondertussen werd Lambrakis met hersenletsel en in comateuze toestand naar het AHEPA-ziekenhuis gebracht. Artsen uit Engeland, Italië, Polen en Athene werden inderhaast naar Thessaloniki opgetrommeld. Helaas, hij overleed vijf dagen later, op 27 mei 1963.

Regeringsfunctionarissen probeerden zijn vrouw te overtuigen dat, als het zover was, zijn lichaam naar het kleine Peloponnesische dorp waar hij opgroeide, moest worden vervoerd, maar zijn familie wilde een openbare begrafenis. Zijn lichaam werd per nachttrein naar Athene overgebracht, stops onderweg waren niet toegestaan. Een groetende menigte stond stil in elk station onderweg als eerbetoon terwijl een grote menigte zich verzamelde aan het Atheense Larissa Station toen de kist arriveerde.

Zijn begrafenis op 28 mei 1963 in Athene, werd een massale demonstratie. Meer dan 500.000 mensen verzamelden zich om te protesteren tegen de rechtse regering en het Koninklijk Hof. Hij ligt begraven op de Eerste Begraafplaats van Athene (3).

De gebeurtenissen die volgden op de moord op Lambrakis leidden tot snelle politieke ontwikkelingen. Premier Konstantinos Karamanlis nam op 11 juni ontslag en emigreerde in juli 1963 naar Parijs nadat hij er door Andreas Papandreou van beschuldigd werd de morele aanstichter van de moord op Lambrakis te zijn. Kort daarna richtten duizenden Griekse jongeren een nieuwe politieke organisatie op, de Lambrakis Democratische Jeugd, Δημοκρατική Νεολαία Λαμπράκη. Mikis Theodorakis, een van Lambrakis' vrienden en mede-activisten, werd verkozen als eerste president van de organisatie. Deze linkse politieke organisatie speelde

een beslissende rol in de progressieve beweging van Griekenland van de jaren 1960. Zijn moord leidde indirect tot de staatsgreep van 1967 die de dictatuur van de kolonels vestigde.

Lambrakis wordt wereldwijd erkend als martelaar voor de vrede.

Het leven en de dood van Grigoris Lambrakis inspireerde de auteur Vassilis Vassilikos (4) tot het schrijven van de politieke roman 'Z' (5), een afkorting van Ζει (Hij leeft), een populaire Griekse protestslogan en tevens populaire graffito die in de jaren 1960 op de muren van de gebouwen van de Griekse steden begon te verschijnen, als symbool voor het groeiende protest tegen de omstandigheden die leidden tot de moord op Lambrakis. In 1969 maakte de Grieks-Franse filmregisseur Costa-Gavras (Κώστας Γαβράς) de film Z, die een groot succes was. Zie details en trailer op https://www.imdb.com/title/tt0065234/?ref_=vp_vi_tt

Het lied Het lachende kind, Το γελαστό παιδί, van Mikis Theodorakis (tekst en te beluisteren op <https://youtu.be/fGKTi0Qrx3g>) werd beschouwd als een eerbetoon aan Lambrakis, en werd als zodanig ook gebruikt in de film 'Z'.

Lambrakis bleef in de harten van het Griekse volk als een nationaal symbool van vrede en democratie. Na de val van de militaire dictatuur in 1974 zijn tal van plaatsen, waaronder een voetbalstadion in Kallithea, een metrostation in Athene en straten en pleinen in het hele land, vernoemd naar Grigoris Lambrakis. De Marathon Peace Rally werd een jaarlijks terugkerend evenement ter nagedachtenis van Lambrakis. Ook wordt de Athens Classic Marathon, Κλασσικός Μαραθωνίος Αθηνών, sinds 1983 elk jaar georganiseerd door de Griekse atletiekfederatie SEGAS, in november (of uitzonderlijk in oktober) gelopen ter nagedachtenis aan Grigoris Lambrakis.

<https://www.segas.gr>

(1) Een parastatale is een typisch Belgische term voor een semi-overheidsinstelling. Het gaat om instellingen en diensten die door de overheid worden opgericht, maar die verder toch een zekere onafhankelijkheid in bestuur geniet. (bron: encyclo.nl)

(2) Vassilis Doropoulos, Βασίλης Δωρόπουλος, geboren in Kastoria in 1942. In 1965 verhuisde hij met zijn moeder naar Parijs waar hij zijn studies aan de École Nationale Supérieure des Beaux Arts voltooide. Hij studeerde ook aan de École des beaux-arts de Marseille. Hij heeft talloze onderscheidingen ontvangen. Doropoulos is vooral geïnteresseerd in de archaïsche vorm, die hij standaardiseert en stileert. Deze archaïsche stijl cultiveert het in zijn individuele vormen. Tegelijkertijd creëert hij complexen van vormen met een sterk expressionistisch karakter. Zijn atelier is gevestigd in zijn huis in Thissio, Athene, en hij leeft en werkt tussendoor ook in Frankrijk.

(3) De Eerste Begraafplaats van Athene, Πρώτο Νεκροταφείο Αθηνών, werd geopend in 1837 en werd snel een prestigieuze begraafplaats voor talrijke beroemde Grieken en buitenlanders. De begraafplaats in het centrum van Athene ligt achter de Tempel van de Olympische Zeus, Ναός του Ολυμπίου Διός, en het Panathinaiko Stadion. Het is te vinden aan het einde van de straat Anapafseos. Het is een grote groene ruimte met dennen en cypressen. Op de begraafplaats staan verschillende indrukwekkende graven zoals die van Heinrich Schliemann (ontworpen door Ernst Ziller) en van Georgios Averoff. De begraafplaats is uitgeroepen tot historisch monument.

(4) Vasilis Vasilikos, Βασίλης Βασιλικός, Vasilis Vasilikos (Kavala, 18 november 1934) is een schrijver, diplomaat en politicus. Volgens gegevens van UNESCO is hij een van de tien meest vertaalde Griekse auteurs. Tot op heden heeft Vasilikos tientallen romans, novellen, korte verhalen, toneelstukken en poëzie geschreven. Uit het documentair archief van de openbare omroep ERT kan je drie documentaires uit de serie Τα λόγια της πόλης (De woorden van de stad) gewijd aan Vasilikos bekijken: <https://archive.ert.gr/6944> en <https://archive.ert.gr/6943> uit 1986, en <https://archive.ert.gr/8314> uit 1993.

(5) Het boek is een nauwelijks verhullende roman over de waargebeurde moord. Het is een complex boek, verteld vanuit verschillende oogpunten en conflicterende stemmen. Het eerste deel van het boek vertelt het verhaal van de uren die voorafgaan aan de moord, de moord en de gebeurtenissen vlak na de moord. In korte hoofdstukken komen ooggetuigen, demonstranten, tegendemonstranten, politici, agenten, moordenaars aan het woord, elk met hun eigen kijk op de gebeurtenissen. In een kort intermezzo wordt de treinreis van het lijk naar Athene beschreven. Het tweede deel gaat over het onderzoek naar wat er 'werkelijk' is gebeurd. Het laatste deel speelt zich een jaar later af. De agenten worden aangeklaagd maar het recht zegeviert niet... (bron: boekmeter.nl)

Z werd in 1966 in Griekenland gepubliceerd en daar een jaar later verboden. Het boek werd als een Engelstalige paperback (406 bladzijden) heruitgegeven op 28 februari 2017 (ISBN 9781609807122). Je kan het bestellen in de boekhandel of bij Bol.com met deze verkorte link: <http://bit.ly/3Z4trTN>

Liefde voor Griekenland...

Carlos Struyvelt, onder de Griekenlandlovers beter bekend als C.M.M. Dellamonte, had al in zijn vroege jeugd jaren belangstelling voor Griekenland. Hij is de auteur van enkele vakantieromans: 'Weg naar Milos', 'Samen naar Santorini' en 'Terug naar los', zie rubriek Boekenplank in deze Nea Paralias (bladzijde 26). In deze bijdrage legt Carlos Struyvelt uit hoe zijn liefde voor Griekenland evolueerde.

Reeds op de schoolbanken had ik een zwak voor de Griekse mythes en sages. Om een of andere reden was ik daar heel geïnteresseerd in en wou ik daar meer over weten.

Het duurde nog vele jaren toen ik de eerste keer voet zette op Griekse bodem. Het voelde als thuiskomen door de rust, vriendelijkheid en gemoedelijkheid van de lokale bevolking. Toen later bleek dat mijn vrouw Veerle dezelfde liefde voor Griekenland voelde, lag de keuze voor een weekje vakantie voor de hand. Elk jaar keken we of we toch eens naar een andere bestemming konden gaan, maar telkens werden we naar de eilanden 'geroepen'.

Op de kleine Cycladen is er uiteraard wel toerisme, maar op een veel kleinere schaal. Daar wordt je nog vriendelijk begroet door de locals, uitgenodigd om bij hen thuis een ouzo of een koffie uit een (oude) briki (1) te komen drinken. Ook culinair kan je nergens ter wereld lekkerder eten dan op de eilanden. Het ene culinair orgasme na het andere is geen uitzondering. Net als je denkt dat je alles geproefd hebt, zetten ze iets anders voor je neus waar je de dag nadien nog van kan nagenieten. Door al deze elementen is het dan ook logisch dat ik inspiratie kreeg voor honderd romans... Bedoeling is dat ik elk jaar een roman schrijf over een ander Cycladeneiland.

Mijn vrouw Veerle en ik hebben een kleine veertien jaar lang een drukbezochte Carrefour uitgebaat. Door tijdsgebrek heb ik weinig of nooit een boek gelezen. Enkel op reis, na enkele dagen complete rust, probeerde ik eens een typische vakantieroman te lezen, maar telkens viel mijn interesse weg na twintig of dertig bladzijden... Ofwel veel te saai, ofwel veel te ver uitwijkend zodat ik niet meer wist waar het boek eigenlijk om ging. Humor is bijna nergens te vinden in dit genre.

In september 2018, toen we pas aankwamen op Milos, heb ik een zware hartdecompressie gekregen. Die avond heb ik geen weet van wat er precies gebeurd is, ik was volledig van de kaart. Ondanks het feit dat ik nooit iets geschreven heb en dus ook weinig of geen boeken gelezen heb ben ik 's anderendaags zelf een verhaal beginnen schrijven in de notitie-app op mijn gsm. Een verhaaltje, gebaseerd op het leven van een goede vriendin, overgoten met humor en culinaire geneugten van Milos, gekaderd in het prachtige landschap en alle idyllische plaatsen van het eiland Milos. Thuisgekomen was mijn eerste bedoeling om het 'verhaaltje' te laten afdrucken door een bevriende drukker en uit te delen aan de naaste familie en vrienden.

Op een dag trok ik mijn stoute schoenen aan en contacteerde ik een tweetal (kleine) uitgeverijen: Beefcake Publishing te Gent en een andere uitgeverij in Noord Holland. Om één of andere onbegrijpelijke reden reageerden ze beiden positief op het ingestuurde verhaal. Aangezien ik in de buurt van Gent woonachtig was, lag de keuze voor de hand: Beefcake Publishing was de logische keuze.

Bij een eerste gesprek met de Uitgever zelf, dhr. Inan Akbas, bleek er een zeer positieve vibe te zijn en gaf hij mij onmiddellijk het vertrouwen om een effectieve roman te maken van 'het verhaaltje'. Na heel wat grammaticale en inhoudelijke aanpassingen kreeg 'Weg naar Milos' zijn definitieve vorm en werd het boek 'Weg naar Milos' in 2020 voorgesteld in volle coronaperiode! Alle 53 signeersessies die op de agenda stonden, werden afgelast, net als de effectieve boekvoorstelling. Maar door mijn contacten bij zowel het verdeelbedrijf voor alle boeken en tijdschriften, als de aankoopster bij Carrefour België kwam er een mogelijkheid om het boek in alle Standaard Boekhandels te krijgen, alle Hypermarkten Carrefour, alle Press

Shops, Fnac, ... Met meer dan tweeduizend verkochte exemplaren bleek mijn debuut meteen een 'bestseller' in Vlaanderen, maar ook in Nederland werd het boek gesmaakt.

Om de zotte drukte tijdens corona in de winkel te ontvluchten, ben ik dan thuis (meestal 's nachts) aan een tweede roman begonnen, '*Samen naar Santorini*', die in 2021 uitkwam en ook opnieuw een slordige 2.000 exemplaren aan de man bracht.

Vorig jaar, in april 2022 is dan ook de derde zomerroman voorgesteld, '*Terug naar los*' wat, mede door grote verkoop in Nederland, opnieuw een 'bestseller' was.

Het doet mij ook heel veel plezier om de commentaren te lezen van lezers. Blijkbaar zien die lezers drie verschillende dingen in mijn boeken: uiteraard een romantische verhaal, anderzijds ook een toeristische gids van het eiland en een culinaire gids. Ondanks dat het verhaal op zich fictie is, bestaan alle beschreven hotels, restaurants, wijnmakers, etcetera, echt. De beschreven gerechtjes die de personages een culinair hoogtepunt bezorgen, staan ook op het menu in dat restaurant. Er zijn ook heel wat lezers die zelf naar de eilanden reizen en, aan de hand van het boek, alle idyllische plaatsen opzoeken en gaan eten in de beschreven restaurants. Super toch?

Ondertussen had ik een Engelstalige vertaling laten maken van '*Weg naar Milos*', wat dan '*Off to Milos*' werd en uitgegeven is door Austin Macauley Publishers in Londen en New York. Dit boek is nu wereldwijd bestelbaar via Amazon.com.

Op zondag 30 april wordt nu mijn vierde roman '*Zeilen naar Mykonos*' voorgesteld. Deze roman gaat over een aantal figuren die, al dan niet toevallig, samen een zeilcruise maken van Athene, via Poros, Milos, Folegandros, Santorini en Paros naar Mykonos. Helena gaat binnenkort trouwen met Lucas. Haar lievelingsnicht en beste vriendin Tessa zal bruidmeisje zijn. Omdat ze geen zin hebben in een ordinaar vrijgezellenfeest, kiezen ze ervoor om met z'n tweetjes op zeilcruise te vertrekken rond de Griekse eilanden. Elke zomervakantie reisden de nichtjes al mee met hun Papou en Yiayia, telkens naar een ander minuscuul eilandje in de Egeïsche Zee. De

herinneringen komen dan ook geregeld boven water. In Athene heeft Helena een kortstondige, maar onstuimige ontmoeting met de onweersaanbare Kostas. Ook hij is daar samen met zijn vrienden op vrijgezellentocht. Op het prachtige zeilschip The Sea Flipper ontmoeten de twee jongedames enkele interessante personages, zoals de knappe cruisemanager Giannis, voor wie Tessa al gauw een zwak blijkt te ontwikkelen. De flamboyante Anna, met haar ruime huwelijkservaring, de oude schrijver Calisto, de verdrietige Penelope en de intrigerende Rania, op wie de dertiger Tom dan weer zijn oog heeft laten vallen: ze drukken allen hun stempel op deze tocht. Is het toeval dat deze mensen samen de reis van hun leven maken of was het voorbestemd? Hoe dichtert het einddoel Mykonos in zicht komt, hoe meer Helena zich vragen stelt bij het (haar) huwelijk. Bij die eerste kus had ze haar hart verloren in Griekenland, daar ergens tussen die oogverblindende eilanden.

Ondertussen ben ik ook volop bezig aan boek vijf dat waarschijnlijk '*Verliefd op Sifnos*' zal noemen. Dit zou het verhaal worden van een Amerikaanse zakenvrouw met Griekse roots die door haar baas uitgestuurd wordt naar Athene. Ondanks het feit dat ze aanvankelijk koel en zakelijk overkomt, voelt ze meer en meer de 'filotimo'. Als ze op zakenbezoek op het eiland Sifnos aankomt, flits de herinnering van twintig jaar geleden door haar hoofd. Als kind was ze een maand lang op Sifnos en, samen met haar buurjongen Spyros, had ze daar de tijd van haar leven. Langzaam ontdooit de stugge Amelia en wordt opnieuw verliefd op het eiland. Ook verhaal nummer zes en zeven krijgen reeds vorm, maar daar later over!

Door verdere hartproblemen hebben mijn vrouw en ikzelf een drastische beslissing genomen en in 2021 hebben wij de winkel van de hand gedaan om in Oostende een veel rustiger leven te gaan leiden.

Nu kan ik mij volledig toewijden op het schrijven van romans en nog iets meer tijd doorbrengen in het absolute paradijs... Griekenland.

Carlos Struyvelt

(1) Een briki, μπρίκι, is een steelpannetje dat in Griekenland gebruikt wordt om de koffie te maken. Traditionele briki zijn van rood koper, met een vertinde binnenkant. Voor dagelijks gebruik gebruikt men meestal briki's van roestvrij staal

Voordelen voor EP-leden

Op vertoon van de lidkaart 2023 geniet u van uitzonderlijke voordelen bij de sponsors:

- 5% korting bij een maaltijd in Eethuisje Socrates, Oostendestraat 36, Torhout
- 10% korting bij een maaltijd in restaurant El Greco, Sint-Jakobsstraat 48, Brugge
- een gratis aperitief bij een maaltijd in restaurant El Greco, Brugsesteenweg 14, Roeselare

Griekse muziek

Do you like the Greece (1977)

Een Grieks lied dat getuigt van enige (zelf)kennis of minstens relativering van de houding van de Griekse jonge mannen tegenover vrouwelijke toeristen. De term “kamaki” (καμάκι) is hier wel op zijn plaats. Gezongen door Andonis Kaloyannis, tekst van Marios Pontikas, muziek van Argyris Kounadis. <https://youtu.be/Yv5KuDy46dk>

Σ' ένα ζαχαροπλαστείο
κάθονται δύο λεβέντες,
τρεις καρέκλες ο καθένας
και δροσιά κάτω απ' τις τέντες.

Έχουν ρίξει παραγάδι,
"Σας αρέσει η Ελλάδα, miss?
τι θα κάνετε το βράδυ?
do you like mademoiselle the Greece?" (2x)

Γοητεία κι αντριλίκι,
σηκωμένα τα μανίκια,
βγάλανε τα μπράτσα έξω
να φανούνε τα ποντίκια.

Έχουν ρίξει παραγάδι,
"Σας αρέσει η Ελλάδα, miss?
τι θα κάνετε το βράδυ?
do you like Fräulein the Greece?" (2x)

Είναι μάγκες και χορεύουν
τσιφτετέλι και συρτάκι,
δε δουλεύουν τα καημένα
κι όμως βγάζουν παραδάκι.

Έχουν ρίξει παραγάδι,
"Σας αρέσει η Ελλάδα, miss?
τι θα κάνετε το βράδυ?
do you like mademoiselle the Greece?" (2x)

Σ' ένα ζαχαροπλαστείο
είναι δυο παλληκαράκια,
ποιος πληρώνει για να ζούνε
τα παλιοτεμπελχανάκια.

Έχουν ρίξει παραγάδι,
"Σας αρέσει η Ελλάδα, miss?
τι θα κάνετε το βράδυ?
do you like Fräulein the Greece?" (2x)

Op een terrasje
zitten twee jonge kerels,
drie stoelen voor elk van hen
en lekker koel onder het zonnenscherm

Ze hebben hun lijn uitgeworpen
"Bevalt Griekenland u, miss?
Wat doet u vanavond?
Bevalt Griekenland u, mademoiselle?"

Charme en machismo
de mouwen opgerold,
ze hebben hun armen uitgelaten
om hun biceps te laten zien

Ze hebben hun lijn uitgeworpen
"Bevalt Griekenland u, miss?
Wat doet u vanavond?
Bevalt Griekenland u, Fräulein?"

Het zijn stoere kerels en ze dansen
tsifteteli en syrtaki
ze hebben geen werk, de stakkers
maar toch geven ze geld uit

Ze hebben hun lijn uitgeworpen
"Bevalt Griekenland u, miss?
Wat doet u vanavond?
Bevalt Griekenland u, mademoiselle?"

Op een terrasje
zijn er twee stoere kerels
wie betaalt er hun
luilekkerleventje?

Ze hebben hun lijn uitgeworpen
"Bevalt Griekenland u, miss?
Wat doet u vanavond?
Bevalt Griekenland u, Fräulein?"

Jan Lejeune

Stel dat je een Grieks lied wil voorstellen aan iemand die nog nooit Griekse muziek beluisterd heeft, welk lied zou je dan voorstellen en waarom, in de hoop dat die persoon verliefd wordt op Griekse muziek? Deze vraag werd gesteld aan een aantal Grieken. Zie het straatinterview en welke artiesten en liedjes ze aanbevelen en waarom in deze video:

<https://youtu.be/-Y4svV3tahM>

Enkele van de gekozen zangers en liedjes zijn ondermeer: Nikos Xylouris (Νίκος Ξυλούρης -

Ήτανε Μια Φορά), Giorgos Kakosaios (Γιώργος Κακοσαίος, zoon van Yannis Ploutarchos - Κάνε μας τη χάρη), Manos Hadzidakis (Μάνος Χατζιδάκις - Απ' το Βορρά μέχρι τον Νότο), Sokratis Malamas (Σωκράτης Μάλαμας - Πριγκηπέσα), Antonis Remos (Αντώνης Ρέμος - Η νύχτα δυο κομμάτια), Vasilis Karras (Βασίλης Καρράς - Απ το βορρά μέχρι το νότο), Pantelis Pantelidis (Παντελής Παντελίδης - Δε σε συγχωρώ) en Eleni Foureira (Ελένη Φουρέιρα).

Griekse humor

Κάπου θα συναντηθούμε - Ergens zullen we elkaar ontmoeten

Een humoristisch lied van Yannis Miliokas (Γιάννης Μηλιώκας), gezongen door hemzelf in duet met Glykeria (1990). <https://youtu.be/3rVuWAKJWDc>

Κάπου θα συναντηθούμε

Στις 11 μπορείς;
όχι, όχι
Στις 12 μπορείς;
όχι, όχι
Στις 4 μπορείς;
μπορώ, μπορώ
αλλά δεν μπορώ εγώ

Το Σάββατο μπορείς;
όχι, όχι
Την Κυριακή μπορείς;
όχι, όχι
Παρασκευή μπορείς;
μπορώ, μπορώ
αλλά δεν μπορώ εγώ

Δεν μπορεί, δεν μπορεί
κάπου θα συναντηθούμε
Δεν μπορεί, δεν μπορεί
στο ίδιο σπίτι ζούμε 2x

Το Μάιο μπορείς;
όχι, όχι
Τον Αύγουστο μπορείς;
όχι, όχι
Δεκέμβριο μπορείς;
μπορώ, μπορώ, μπορώ
αλλά δεν μπορώ εγώ

Έτσι ε;
Τώρα να 'ρθεις μπορείς;
όχι, όχι
Αν έρθω εγώ μπορείς;
όχι, όχι
Χαράματα μπορείς;
μπορώ, μπορώ
ναι, αλλά δεν μπορώ εγώ

Δεν μπορεί, δεν μπορεί
κάπου θα συναντηθούμε
Δεν μπορεί, δεν μπορεί
στο ίδιο σπίτι ζούμε 2x

Ergens zullen we elkaar ontmoeten

Kan je om 11 uur?
Nee, nee.
Kan je om 12 uur?
Nee, nee.
Kan je om 4 uur?
Dan kan ik, dan kan ik.
Maar ik kan dan niet.

Kan je zaterdag?
Nee, nee.
Kan je zondag?
Nee, nee.
Kan je vrijdag?
Dan kan ik, dan kan ik.
Maar ik kan dan niet.

Het kan niet, het kan niet,
ergens zullen we elkaar ontmoeten;
het kan niet, het kan niet,
we wonen in hetzelfde huis. 2x

Kan je in mei?
Nee, nee.
Kan je in augustus?
Nee, nee.
Kan je in december?
Dan kan ik, dan kan ik, dan kan ik.
Maar ik kan dan niet.

Ach zo
Kan je nu komen?
Nee, nee.
Als ik kom, kan je dan?
Nee, nee.
Kan je morgenochtend vroeg?
Dan kan ik, dan kan ik.
Ja, maar ik kan dan niet.

Het kan niet, het kan niet,
ergens zullen we elkaar ontmoeten;
het kan niet, het kan niet,
we wonen in hetzelfde huis. 2x

Jan Lejeune

 De Griekse pianiste **Elena Xydia** trad op in het midden van het Kastoria-meer en hielp regisseur Paschalis Mantis bij het maken van een betoverende video die sindsdien viraal is gegaan. Xydia gebruikte haar eigen speciale manier om de natuurlijke schoonheid van Griekenland te laten zien: <https://youtu.be/PDKJu5UKABE>
Naast haar muziek staat Xydia ook bekend om haar campagne om het natuurlijke en culturele erfgoed van Griekenland te promoten. Ze staat bekend als de 'vliegende pianiste' omdat ze piano speelde in de lucht boven de vallei van Tempi (10 kilometer lang, 25 meter breed op zijn smalst, met

kliffen van bijna 500 meter hoog, er doorheen stroomt de Pineios-rivier):

<https://youtu.be/DXXCO8ebUDY>.

Met haar originaliteit en creativiteit probeert ze een nieuw pad in de muziek te creëren, waarbij ze de piano uit de smalle beslotenheid van de concertzaal haalt en beelden creëert die het publiek boeien.

Het meer van Kastoria, ook genaamd het Orestiada-meer, respectievelijk η Λίμνη της Καστοριάς of η Λίμνη Ορεστιάδα, wordt beschouwd als een van de mooiste meren van de hele Balkan en is door het Griekse ministerie van Cultuur op de lijst van Natuurlijk Monument van

Uitzonderlijke Schoonheid geplaatst en is een beschermd gebied van het Natura 2000-netwerk. Wetenschappers schatten dat het Kastoria-meer 10 miljoen jaar geleden werd gevormd. Het meer heeft een oppervlakte van 28 vierkante kilometer met een gemiddelde diepte van slechts ongeveer 9 meter en is het elfde grootste meer in Griekenland.

 Athanasios 'Thanasis' Papakonstantinou, Αθανάσιος (Θανάσης) Παπακωνσταντίνου, is een singer-songwriter in de genres experimenteel, rock, folk en rembetiko. 'Είναι μια ξεχωριστή περίπτωση τραγουδοποιού', 'Een speciaal geval songwriter'. Hij speelt vooral op bouzouki en laouto.

Papakonstantinou, wonend in Larissa, heeft in zijn opnames, producties en concerten samengewerkt met enkele van de belangrijkste Griekse muzikanten: Giannis Aggelakas (stem), Socratis Malamas (stem), Martha Frintzila (stem), Giorgos Michael (stem), Dimitris Mystakidis (gitaar, luit, tzouras), Michalis Chaniotis (bouzouki), Matoula Zamani (stem), Melina Kana (stem), en nog talrijke andere artiesten.

Voordat hij zich professioneel ging toeleggen op muziek, werkte hij als aannemer van openbare werken. Nu behoort hij tot de beroemdste artiesten in de Griekse muziekscène. Eén van zijn tweelingzonen, Konstantis, is ook betrokken bij muziek. Zijn website op

<https://www.koiladatwntempwn.gr>

In zijn album Διάφανος, *Transparent* (of ook *Doorzichtig*) (verschenen in december 2006) trekt het nummer Στη κοιλάδα των Τεμπών, *In de vallei van Tempi*, onze aandacht. Zeer actueel, na de recente gebeurtenissen in Larissa en Tempi: "... στην κοιλάδα των Τεμπών, φόβος των μηχανοδηγών ..." Beluister de uitvoering door Sokratis Malamas met beelden van de Tempi-vallei op <https://youtu.be/UZ1Zjq6o6ak> of beluister een uitvoering van dit lied door de studenten van het Muziekgymnasium en het Lyceum van Pallini en opgedragen aan de mensen die op 1 maart 2023 zo onterecht zijn overleden. Klik op 'meer' om de tekst zichtbaar te maken: https://youtu.be/_8SOduyWjGA

Vele Grieken hebben behoefte om hun emoties, verdriet, boosheid en angst te uiten. Jammer dat er in de prachtige Tempi-vallei zoveel tragische gebeurtenissen zijn, zoals bijvoorbeeld een buscrash in 2003. Een mooi lied, *Bloemen in Tempi*, Λουλούδια στα Τέμπη ξανά van Zacharias Basias is daar een voorbeeld van. Ένα τρένο ξεκινάει με χαμόγελα γεμάτο, ..., Καρναβάλι και τραγούδι, έπειτα επιστροφή, Όμως όλα σταματήσαν στη στροφή (Carnaval en zang, dan terug, ... een trein vertrekt met een volle glimlach, ... , maar alles stopte bij de bocht...). Beluister het op https://youtu.be/_8KeVc9wBHc. Onze gedachten zijn bij allen die achterblijven op deze plek vol chaos. Als artiesten hopen dat hun muziek warmte biedt en een hulpmiddel is in deze ruïnhoop, zoals bijvoorbeeld *Deze Trein*, Το τρένο εκείνο, met tekst van Kostas Michael Maris

op muziek van en uitgevoerd Antonis Vamvoukas: Παιδί μου, απόψε σε περίμενα να 'ρθεις, ... το τρένο εκείνο, που 'σβησε τα όνειρα σου ... (Mijn kind, vanavond wachtte ik op je komst, ..., die trein die je dromen doofde...). Beluister deze aangrijpende song op

https://youtu.be/nAGn_9KNs28

Tot slot, beluister een merkwaardige protestsong op <https://youtu.be/K4e1YPw0XPc> (met tekst).

 Griekenland selecteerde op 30 januari de 16-jarige **Victor Vernicos** om Griekenland te vertegenwoordigen op het 67ste Eurovisiesongfestival 2023 dat van 9 tot 11 mei in Liverpool zal doorgaan. De jongste vertegenwoordiger ooit brengt het nummer *What They Say* dat in 2022 werd geschreven en geproduceerd door Vernicos. Je kan het hier al beluisteren:

https://youtu.be/qL0EkId_sTY.

Victor Vernicos Jørgensen werd geboren in Athene en is half Grieks (moeder) en half Deens (vader). Hij is al vanaf zijn vierde bezig met muziek. Hij heeft zang- en gitaarlessen gevolgd en ook muziekseminaries bijgewoond. Hij typeert zijn songfestival-lied als een feestelijke, sfeervolle ballad. In 2020 bracht hij zijn eerste nummer uit, *Apart*.

Griekenland heeft een intern selectieproces gehouden met 106 ingezonden nummers. De nummers werden op de shortlist gezet tot slechts zeven die door twee jury's werden beoordeeld; een publieksjury (50,6%) en een vakjury (49,4%). Griekenland begon zijn Songfestival-avontuur in 1974 en heeft 42 keer aan de wedstrijd deelgenomen. Ze wonnen het Eurovisiesongfestival in 2005 met het nummer *My Number One*, uitgevoerd door Helena Paparizou. Sinds die overwinning is het land zeer succesvol geweest in het Eurovisiesongfestival. Griekenland heeft zich 16 van de 18 keer gekwalificeerd voor de finale en miste alleen de finale in 2016 en 2018. Sinds 2004 eindigden ze 11 van de 18 keer in de top tien. Ze zijn nog nooit als laatste geëindigd in de wedstrijd.

Het Eurovisiesongfestival heeft grote wijzigingen in het stemproces voor de wedstrijd van dit jaar aangekondigd. Jury's zullen niet deelnemen aan het stemproces tijdens de halve finales na de ontdekking van ongebruikelijke verschillen in de stemming vorig jaar. Alle zes jury's wisselden stemmen uit in de wedstrijd in Turijn, Italië, een actie die de competitie ontsierde. De organisatoren van het songfestival hebben daarom voor het eerst in de geschiedenis van de competitie het stemmen uitgebreid naar het wereldwijde publiek en de rol van vakjury's verminderd. Voor de halve finales stemt alleen het publiek. In de finale stemmen de vakjury voor 50 procent en het publiek voor de andere 50 procent.

 Velen onder ons zullen hem waarschijnlijk niet kennen: de Griekse componist **Notis Mavroudis**.

Mavroudis werkte met veel vooraanstaande musici en werd geëerd met internationale prijzen.

Hij was songwriter, gitarist, columnist en radio-producer. Als persoon kenmerkte zijn vriendelijkheid, zijn moraal en zijn bescheidenheid. Notis Mavroudis werd geboren in 1945. De eerste twee jaar van zijn leven bracht hij door in de gevangenis naast zijn moeder, die politiek gevangene was. In 1958 begon hij gitaarlessen aan het Grieks Nationaal Conservatorium, de belangrijkste onderwijsinstelling voor podiumkunsten in Griekenland, en behaalde zijn diploma in 1969 cum laude (met lof). In 1970 vestigde hij zich in Italië, waar hij de leerstoel klassieke gitaar kreeg toegewezen aan de Scuola Ciciva di Milano. Hij gaf er les tot 1975. In 1970 volgde hij ook de cursussen van de Santiago de Compostella Academie in Spanje. Hij vestigde zich permanent in Athene in 1975 en begon dat jaar klassieke gitaarles te geven aan het Nationaal Conservatorium. Hij bracht zijn eerste 45 toeren single uit in 1964 met de nummers Άκρη δεν έχει ο ουρανός en Τα γιορτινά σου φόρεσε, met teksten van Yiannis Kakoulidis en uitvoering door Giorgos Zografos. In 1968 zette hij Odysseus Elytis' Άσμα ηρωικό και πένθιμο για τον χαμένο ανθυπολοχαγό της Αλβανίας (Heldhaftig lied en rouw om de verloren luitenant van Albanië) op muziek, een volksoratorium voor stemkoor en orkest. In 1977 volgden gedichten van Manos Hadjidakis die hij op muziek zette in

het album Παιδί της γης, Kind van de Aarde. In 1985 verscheen het album Έρωσ ανάκατε μάχαν van Ilias Petropoulos. Sinds 1990 schreef Mavroudis liedjes voor een kinderkoor en werkte hij samen met het Dimitris Typaldou Kinderkoor, Παιδική Χορωδία του Δημήτρη Τυπάλδου <https://youtu.be/ZvsnfPtCvas>.

Notis Mavroudis heeft samengewerkt met grote dichters en zangers zoals Odysseas Elytis, Manos Hadjidakis, Giorgos Zografos, Arleta, Eleni Vitali, Nena Venetsanou, Petros Pandis, Tania Tsanaklidou, Haris Alexiou, Giorgos Dalaras, Glykeria, Pantelis Thalassinou, en nog vele anderen. Notis Mavroudis begon begin jaren 80 met radioshows en werkte samen met vijf radiostations. Notis Mavroudis was ook columnist in elf kranten, waaronder Ta Nea, Rizospastis, Eleftherotypia en Ethnos.

Zie een optreden van Notis Mavroudis met Miltos Paschalidis in het Alpha tv-programma Στην Υγεία μας ρε παιδιά, Proost, jongens, van 9 mei 2015: <https://youtu.be/jEUHMEdyEH4> of een interview van 13 juni 2019 op ERT

<https://youtu.be/r33zTKG5M0E>

Mavroudis overleed op 3 januari 2023 toen hij tijdens een opknapbeurt bij hem thuis van een stelling viel. Hij woonde in Makrinitza, Μακρινίτσα, bijgenaamd het balkon van de berg Pilion.

Zie ook <https://web.archive.org/web/20140701022429/http://www.mavroudis.eu> en discografie op <https://www.discogs.com/artist/1012931-Νότης-Μαυρουδής>

Vlamingen en Grieken hebben zeker één ding gemeen: ze houden van een gezellige babbel, met daarbij een lekkere hap en een goed glas. En zeg nu zelf, wie kan daar niet van genieten?

De Grieken maken van hun maaltijd een sociale aangelegenheid en het is er de gewoonte om met familie of vrienden de plaatselijke "ouzerie" binnen te stappen en een lekkere ouzo of een glas koele wijn te bestellen, waar automatisch wat meze bijhoort.

Meze kun je het best omschrijven als allerlei hapjes, en het assortiment is oneindig. Deze manier van tafelen is heel gezellig omdat het veelzijdig is, sympathiek en origineel. U kent toch zeker de typisch Griekse taverne-tafeltjes, overvol met kleine bordjes vol lekkers?

> Regelmatig zijn er live-music-avonden <

===== Tafelen in een echt Grieks decor waarbij je je zo op een Grieks eiland waant =====

Eethuisje Socrates - bvba Wijnendale
Oostendestraat 36
8820 Torhout
telefoon 050.22.10.30 / fax 050.22.14.40
<http://www.restosocrates.be/index.asp>

Openingsuren: open vanaf 18.30 uur
op zondag ook open 's middags van 12.00 tot 14.00 uur
gesloten op woensdag en donderdag
reservaties graag telefonisch
e-mail: socrates@proximedia.be

Bestemmingen

De Griekse media belichten geregeld verborgen of minder bekende Griekse pareltjes die zeker een bezoekje waard zijn. Wij zochten het verder op en vatten het samen in deze rubriek

 Elefsina, Ελευσίνα, in het oude Griekenland bekend als Eleusis, Ελευσίς, ligt op ongeveer 20 km ten westen van Athene en heeft een bevolking van ongeveer 25.000 zielen. Het is de kleinste en oudste stad in de geschiedenis van het in 1985 ontwikkelde concept 'European Capitals of Culture', Culturele Hoofdsteden van Europa, Ολιπιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης, dat tot op heden is toegekend aan meer dan zestig steden in de Europese Unie en daarbuiten.

De stad Elefsina is sinds 1 januari 2023 officieel de Culturele Hoofdstad van Europa voor 2023, naast de steden Timișoara in Roemenië en Veszprém in Hongarije. Bekijk een promotiefilm op <https://youtu.be/ChEuHULaAUu> en een samenvatting van de openingsceremonie (4 en 5 februari 2023) op <https://youtu.be/zPKoloRhmWc>. De volledige openingsceremonie, van België tot Elefsina, 'Mysteries of Transition' is te zien op <https://youtu.be/cx-gSO-VaeM>. De openingsceremonie haalde inspiratie uit de geschiedenis en mythologie van de stad zelf: de processies en de link tussen de Bovenwereld en de Onderwereld.

Elefsina was een van de vijf belangrijkste heilige steden uit de oudheid, de stad van de Eleusinische Mysteries en de geboorteplaats van Aeschylus. Duizenden jaren geleden kwamen mensen naar Eleusis in de hoop inzicht te krijgen in het mysterie van de dood met behulp van de Eleusinische Mysteries. Het oude festival werd gevierd ter ere van de godin Demeter en haar dochter, Persephone, en werd beschouwd als de meest heilige van alle mysteries in de oude Griekse religie. Oude Grieken namen elk jaar deel aan het festival, van ongeveer 1600 vóór Christus tot 392 na Christus. De oude tempel van Demeter in Eleusis werd in 484 vóór Christus door de Perzen afgebrand in de Grieks-Perzische oorlogen. Pericles deed een poging om het te herbouwen. Elefsina werd vanaf de 19de eeuw omgevormd tot de productieve motor van Griekenland en is een van de grootste industriële centra. Tekenen van industrialisatie zijn prominent aanwezig in de hele stad. Elefsina is de vierde Culturele Hoofdstad van Europa in Griekenland, na Athene (1985), Thessaloniki (1997) en Patras (2006).

Zie ook <https://2023eleusis.eu> en ook <http://ecoc2023.culture.gr>

 Monemvasia, een van Europa's oudste continu bewoonde kasteelsteden in de Peloponnesos, krijgt binnenkort een kabelbaan waardoor het volledig toegankelijk is. De kabelbaan zal aansluiten op de bovenstad, Ano Poli, ongeveer 300 meter boven zeeniveau. De volledige toegankelijkheid van monumenten en

archeologische vindplaatsen, vooral die welke veel bezoekers trekken, is een prioriteit voor het ministerie van Cultuur. Naast zijn unieke historische en archeologische belang, is Monemvasia een belangrijke bestemming. Op dit moment kan men de bovenstad, de acropolis, bereiken door het smalle pad te beklimmen dat vanaf het centrale plein naar de top leidt. Op de top kan men genieten van een adembenemend uitzicht op de vestingstad beneden, omringd door de zee.

De stad is opgericht in 583 door inwoners van het vasteland op zoek naar toevlucht voor de Slavische, Venetiaanse, Ottomaanse en andere invasies. Gelegen aan de rand van de klif is er een enkel gebouw dat nog steeds overeind staat, de gerestaureerde kerk van Agia Sophia die werd gebouwd in de 12de eeuw. Tijdens de 17de eeuw waren er meer dan 500 herenhuisen op de bovenste hellingen van de citadel. Vandaag de dag is er heel weinig meer over om deze rijke lokale geschiedenis te herinneren. De bovenstad was de thuisbasis van de aristocratie van Monemvasia.

Omringd door de Myrtoïsche Zee, ligt Monemvasia op een eiland van ongeveer 500 meter lang. Een kunstmatige weg en stenen brug leidt naar de kasteelpoort en de hoofdingang van de majestueuze kasteelstad. De invasies hebben allemaal een onuitwisbare culturele en architecturale stempel achtergelaten, waardoor de citadel een unieke charme en romantische sfeer heeft gekregen. Weinig plaatsen in Griekenland bezitten de gecombineerde charme, natuurlijke schoonheid en historische betekenis in de mate dat Monemvasia dat doet. De naam van de stad, Μονεμβασία, is afgeleid van twee Griekse woorden, μονη έμβασις, enige toegangsweg. De dichter Yannis Ritsos (1909 - 1990) kwam uit Monemvasia, waar zijn graf nu staat.

Zie <https://youtu.be/pLAA-C8g8ps> en https://youtu.be/F5QwMO_Xm7s

De officiële toeristische site van de gemeente Monemvasia: <http://www.monemvasia.gr>

 Arachova, Αράχωβα of ook Αράχοβα, is een toeristische bestemming vanwege de ligging in de bergen, de tradities en de nabijheid van de stad Delphi (10 km). De geschiedenis van Arachova gaat terug tot de oudheid. De stad is een populaire dag- of weekendbestemming vanuit Attica en een ontmoetingsplaats voor de rijken en beroemdheden. De stad is gebouwd op de zuidelijke hellingen van de Parnassos, op een hoogte van 950 meter (centrale plein). Het is sinds de jaren 1970 ook een populair winterresort, dankzij het bestaan van een skigebied en de korte afstand tot Athene, 153 km. Arachova heeft een

panoramisch uitzicht op de hellingen, kleine huizen en de geplaveide straatjes tonen een pittoreske architectuur.

Arachova is beroemd om zijn traditionele wijn, brusco, gewild in veel regio's van Griekenland vanwege zijn heerlijke smaak, onvergelykbare aroma en unieke kleur. Helaas zet de neerwaartse trend van de wijnbouw 30 jaar geleden zich voort en heeft de neiging om tot nul te worden teruggebracht, vooral met de ontwikkeling van het toerisme. Naast wijn worden ook uitstekende producten geproduceerd uit de most, zoals moustalevria, melasse, soutzoukia, evenals de traditionele tsipouro. Beroemd zijn de zuivelproducten van Arachova. Ze komen van de kudde schapen en geiten die grazen op de groene hellingen van de Parnassos. Arachovitiko kaas, mizithra, noedels, opsimotyri, trachanas, worden gemaakt met melk van uitstekende kwaliteit. Formaela is de traditionele beroemde ronde kaas die alleen in Arachova wordt geproduceerd met een gecertificeerde oorsprongsbenaming. Het is een lokale specialiteit, een heerlijk pittige kaas die gebakken wordt geserveerd. Arachova is ook beroemd om zijn kleurrijke textiel, tapijten, handwerk en houtgesneden creaties.

De kerk van Agios Georgios is een van de twee parochiekerken van het dorp en ligt op een prominente positie aan de top van het dorp. Deze kerk heeft altijd indruk gemaakt op buitenlanders. Schriftelijke getuigenissen bevestigen dat er al in 1676 een kerk was. De huidige kerk werd gebouwd in 1833. De kapel van Agios Spyridon is een historisch monument. De klokketoren is een 19de-eeuwse constructie gebouwd op de Tyriasrots. De rotsen waren in het verleden een natuurlijke koelkast voor het bewaren van de beroemde kaas.

Arachova is het hele jaar door mooi ook in de winter. Beoordeel: <https://youtu.be/M6lwb9hvX0>, <https://youtu.be/SQico2Kmkfc> (in 4K) en https://youtu.be/CC2_-k7oJGY

Lees meer over de geschiedenis van Arachova op <https://www.arachova.gr/ιστορία-11> en <https://www.arachova.gr/ιστορία-12>

 Als ik je zeg Saint Pancras, Londen, dan zal je wellicht meteen denken aan het internationaal

treinstation Saint Pancras geopend in 1868, een meesterwerk van victoriaanse gotische architectuur en een van de meest elegante stations ter wereld. Het is de thuisbasis van de Eurostar-treinen en een van de grootste kopstations in Londen <https://stpancras.com>. Je hebt misschien intuïtief het vermoeden dat het woord 'pancras' iets Grieks heeft, uit de Griekse taal komt. Inderdaad, het woord 'pancras' komt van Pankratos, Πανκράτιος, wat je kan vertalen als 'alles vasthouden'.

We hebben het hier over een tempelachtig gebouw geïnspireerd door de oude Griekse architectuur. Op wandelafstand van het internationale treinstation en bijna tegenover het Euston Station trekt de **Saint Pancras New Church** met zijn vier kariathiden (1) al onze aandacht. De tempel ligt in de wijk Bloomsbury: <https://goo.gl/maps/rHS7mDDTQDh6TQe27>. De parochiekerk is ontworpen door William Inwood & Son en werd gebouwd tussen 1819 en 1822. Het wordt Saint Pancras New Church genoemd om het te onderscheiden van Saint Pancras Old Church dat elementen heeft die teruggaan tot de 11de - 12de eeuw en ongeveer 800 meter verder staat.

De architecten lieten zich inspireren door twee iconische oude Griekse monumenten: de Ionische Tempel van het Erechtheum op de Akropolis en de Toren van de Winden, officiële naam Ωρολόγιο του Κυρρήστου, ook in Athene. De deuropeningen zijn gemodelleerd naar die van het Erechtheum, net als veel van de versieringen. De vier kariathiden zijn niet respectloos uit Griekenland meegenomen op z'n Lord Elgin's. Architect William Inwood maakte afgietsels in Athene en liet de beelden namaken in Engeland.

Zie <https://youtu.be/9IXgZhLkYwg> of een meer gedetailleerde rondleiding op

<https://youtu.be/30MtblcH4LI>

<https://stpancraschurch.org/the-building/history>

Naar schatting wonen 350.000 mensen van Griekse afkomst in Engeland. Nadat Engeland Cyprus in 1878 koloniseerde, nam de Griekse bevolking in het land een hoge vlucht, totdat de Britten het eiland in 1960 verlieten. Volgens recente gegevens zijn er meer dan 57.000 inwoners van het Verenigd Koninkrijk die in Griekenland zijn geboren.

(1) In de oude architectuurkunst, vooral in de Ionische stijl, werden zuilen vaak vervangen door een voorstelling van een slanke vrouwenfiguur (kariathis, κариάτις). In de Dorische stijl daarentegen gaven ze de voorkeur aan stevige mannelijke lichamen (atlant of atlas, ατλας, de mythologische hemeldrager).

Onze private Facebookgroep werd gecreëerd voor leden van Eleftheria Paralias vzw. We moedigen onze leden aan om allerlei Griekse weetjes, nieuwsberichten, receptjes, reisverhalen, enzovoort te delen in een aangenaam en sociaal kader.

Oude Griekse geneeskunde

Geneeskunde werd pas een belangrijke discipline voor de Grieken vanaf ongeveer 400 vóór Christus, toen Hippocrates van Kos (460 tot 377 vóór Christus), vaak de vader van de moderne geneeskunde genoemd, logica toepaste om verschillende ziekten te helpen begrijpen en ze te genezen. In sommige opzichten bouwde hij echter gewoon voort op de theorieën van de mensen die vóór hem kwamen, zoals Pythagoras. Maar zelfs daarvoor vonden de onderwerpen geneeskunde en genezing hun weg naar de Griekse mythologie. Hier is een overzicht van hoe de oude Grieken dit onderwerp benaderden.

Geneeskunde in de Griekse mythologie

Alleen al het feit dat het onderwerp geneeskunde zijn weg vond naar de Griekse mythologie, toont aan dat de mensen bezorgd waren om hun lichaam. Over het algemeen geloofden ze dat de discipline een goddelijke kunst was en door de goden aan hen was geschonken. Gaia, de godin die de aarde heeft voortgebracht, staat bijvoorbeeld voor genezing. De oude Grieken geloofden dat ze gezond zouden blijven door in synergie met de aarde te leven. Andere goden en godinnen die verband houden met genezing zijn Apollo, Hygeia en Hermes.

Puttend uit oude kennis

Tegen de tijd dat de oude Grieken geïnteresseerd raakten in medicijnen, hadden de oude Egyptenaren al een grote bron van kennis om uit te putten. De meeste geleerden zijn het er nu over eens dat de oude Grieken gebruikten wat de Egyptenaren al wisten en verbeterden. Veel van hun artsen schreven hun bevindingen en recepten op papyri en op de een of andere manier slaagden de Grieken erin om van hen te leren. Hoe ze aan deze geschriften kwamen, is echter niet bekend.

Vroege artsen

Er waren verschillende vroege artsen die invloed hadden op de oude geneeskunde in Griekenland.

- **Pythagoras:** behalve dat hij een belangrijk wiskundige was, was hij ook arts en reisde hij door heel Griekenland om ziekten te genezen.
- **Empedocles:** kwam met de theorie van de vier elementen, die stelt dat alles in het universum bestaat uit vuur, lucht, aarde en water.
- **Thales:** hij theoretiseerde dat al het leven uit water is ontstaan. Zijn theorie werd biogenese genoemd (leer dat levende stof slechts uit levende stof ontstaat).
- **Alcmeon:** in veel opzichten was hij de grondlegger van de moderne metabole theorie. Hij geloofde dat wanneer de systemen van het lichaam niet synchron lopen, er ziektes kunnen ontstaan.

Rationele geneeskunde

Hoewel vroege Griekse artsen invloed hadden op de manier waarop genezing werd waargenomen, was het eigenlijk Hippocrates die werd beschouwd als de grondlegger van de moderne geneeskunde, omdat hij de eerste was die het echt als een rationele discipline behandelde. Voorafgaand aan

zijn invloed leken de meeste artsen te denken dat genezing zijn wortels had in magie.

Hippocrates geloofde dat ziekte natuurlijk was en dat de arts, om ziekte te bestrijden, de systemen van het lichaam moest aanmoedigen om het te genezen. Het doel is om het lichaam aan te moedigen zich terug te ontwikkelen naar een staat van harmonie, waardoor genezing wordt bevorderd. Hij staat erom bekend te hebben gezegd: "Laat voedsel uw medicijn zijn en medicijn uw voedsel". Hij geloofde dat onze dagelijkse gewoonten, zoals wat we eten, onze algehele gezondheidstoestand bepaalden.

Tegenwoordig heerst de invloed van Hippocrates nog steeds onder artsen. Voordat ze zelfs maar mogen oefenen, reciteren de meesten de eed van Hippocrates (1), die een ethische norm schetst die artsen nog steeds volgen.

Carlos Thoon

Oude Griekse geneeskunde herleeft

Grieken nemen hun tradities, inclusief die met betrekking tot eten, vakanties, geesten, dansen en kunst, die al duizenden jaren bestaan, zeer serieus. Die culturele praktijken die hen hebben geholpen bij de genezing van ziekten en het behoud van een goede gezondheid en welzijn worden aangeduid als traditionele Griekse geneeskunde. Traditionele geneeskunde maakt gebruik van kruidenthee, voedzaam voedsel, massage, aromatherapie, oefeningen, watertherapieën en nog veel meer. Het werkt door het reinigen van de organsystemen, het verminderen van ontstekingen en het verbeteren van de eigen genezingsmogelijkheden van het lichaam. Traditionele Griekse geneeskunde is vergelijkbaar met andere oude medische systemen. Het diagnosticeert door observatie, beschouwt de elementen van de natuur in het lichaam en vertrouwt op krachtige medicinale planten. Hoewel traditionele geneeskunde niet algemeen wordt geaccepteerd in het reguliere medische systeem in Griekenland, zijn er veel andere landen die hun oude wijsheid combineren met hun moderne technologieën.

Dit is de reden waarom Griekse wellnessprofessionelen scholen voor Aziatische helende kunsten, zoals yoga of acupunctuur, gemakkelijker kunnen vinden dan scholen van hun eigen voorouderlijke helende erfenis.

Natuurlijk beoefenen veel Grieken traditionele geneeskunde zonder speciale lessen. Huismiddeltjes zijn nog steeds gebruikelijk in Griekenland. Ze worden meestal onderwezen door grootmoeders en andere ouderen op basis van generaties ervaring. Ze vertrouwen op ingrediënten die gemakkelijk te vinden zijn en over het algemeen veilig zijn voor gebruik. Deze ingrediënten worden gebruikt voor de behandeling van veel voorkomende, milde aandoeningen, zoals maagklachten, hoofdpijn, verkoudheid en gewrichtspijn. Het meest voorkomende type huismiddeltje is een thee gemaakt van medicinale planten. Traditioneel gaan mensen naar een nabijgelegen berg of natuurgebied om de planten te verzamelen die nodig zijn voor de thee. Mensen zijn zich over het algemeen bewust van wanneer het de beste tijd is om de planten te oogsten, en welk deel van de planten ze moeten gebruiken: bloemen, bladeren, wortels, fruit of schors. Als ze de planten die ze nodig hebben niet in de buurt kunnen vinden, kweken Grieken vaak hun eigen planten in bloempotten of huistuinten. Thee gemaakt van kamille, munt, salie of bergthee zijn erg populair, maar er zijn veel andere manieren om medicinale planten te gebruiken. Sint-janskruidbloemen worden gedrenkt in olijfolie om een huidremedie te creëren. Het weken van sint-janskruidbloemen in olijfolie maakt het donkerrood. Knoflook wordt in zijn geheel gegeten of aan voedsel toegevoegd om het lichaam te versterken tegen ziekten, terwijl aromatische bloemen worden gebruikt om stemmingen te verbeteren en geesten te verheffen.

Griekenland haakt nu in op de internationale trend om oude helende wijsheid nieuw leven in te blazen. Deze beweging omvat alternatieve therapeuten, ethnobotanisten, kruidendokters en historici. Sommige van deze leiders zijn artsen die al oude Griekse genezingsmethoden combineren met hun moderne medische praktijken. Er zijn veel verschillende mogelijkheden voor dit soort werk, genaamd complementaire geneeskunde (2).

Veel Grieken maken ook thuis een verschil door het gebruik van de favoriete remedies van hun grootmoeder terug te brengen. Voor degenen die geïnteresseerd zijn in meer leren, bieden scholen zoals de Academie voor Oudgriekse en Traditionele Chinese Geneeskunde lessen aan in de geschiedenis en praktijk van oude Griekse genezings- en wellnesshulpmiddelen.

De Panhelleense Conferentie van Traditionele Griekse Geneeskunde biedt virtueel onderwijs op dit gebied. Deze groep bevordert met succes de erkenning van de traditionele Helleense geneeskunde als een element van het immaterieel cultureel erfgoed van Griekenland. Deze beweging moedigt Grieken aan om trots te zijn op hun rijke geschiedenis in de medische wetenschap en moedigt het wetenschappelijk onderzoek van traditionele Griekse remedies aan door de opname

van Griekse oude wijsheid in de moderne geneeskunde te vergemakkelijken.

<https://traditionalhellenicmedicine.gr>

Oude Griekse geneeskunde in India

De oude Griekse kunst van de geneeskunde wordt nog steeds beoefend in het India van vandaag. De oude Grieken gaven India tal van dingen, waaronder de oude Griekse kunst van de geneeskunde, of 'Unani' zoals Indiërs het noemen. De term 'Unani' is een afleiding van het woord 'Ionische' omdat Ionische Grieken de eerste Grieken waren die in contact kwamen met de Indiërs. Griekse geneeskunde, of *Unani tibb*, is een traditioneel systeem van geneeskunde gebaseerd op de leer van Hippocrates en Galenus (3).

Van alle traditionele medische systemen die tegenwoordig worden beoefend, heeft de oude Griekse geneeskunde het meeste gemeen met ayurveda, het oude Indiase systeem van geneeskunde. Beide systemen zijn logisch gebaseerd en hebben te maken met de relatieve balans van bepaalde vitale vloeistoffen of humoren (4) en veranderingen in levensstijl als dat nodig is om de gezondheid te bevorderen. Elke humor, of dosha zoals in India genoemd, heeft zijn eigen constitutionele basistype en er bestaan gemengde typen.

Op dit moment vormt het oude Griekse systeem van geneeskunde, met zijn eigen erkende beoefenaars, ziekenhuizen en onderwijs- en onderzoeksinstellingen, een integraal onderdeel van het nationale gezondheidszorgsysteem van India. De regering van India biedt toenemende steun en fondsen voor de veelzijdige ontwikkeling van de oude Griekse geneeskunde en andere inheemse medische systemen om ten volle te profiteren van deze systemen in de gezondheidszorg ten behoeve van de bevolking.

Er zijn verschillende medische hogescholen gewijd aan de studie van de oude Griekse kunst van de geneeskunde in India. Het National Institute of Unani Medicine (NIUM) Bangalore is als een autonome organisatie onder de Indiase overheid die sinds 2004 actief is. Dit instituut wordt verder ontwikkeld als een model van postdoctorale studie, onderwijs, training en onderzoek in het oude Griekse systeem van geneeskunde. Er zijn momenteel 46 medische hogescholen in India die oude Griekse geneeskunde onderwijzen volgens de Nationale Commissie voor het Indiase Systeem van Geneeskunde (NCISM), een wettelijk orgaan dat is opgericht in 2020. De oude Griekse school voor geneeskunde heeft officiële staatsbescherming gekregen in India en de staat heeft een actieve rol gespeeld bij het promoten ervan. Vandaar dat, net als veel andere Griekse elementen in India, zelfs de oude Griekse geneeskunde is beïnvloed door lokale kennis.

- (1) De nationale raad van de Orde der artsen heeft zijn Artseneed (oorspronkelijk de Eed van Hippocrates, een eed waarin artsen zichzelf verplichten bepaalde beroepsregels te zullen handhaven) geactualiseerd in het licht van de Verklaring van Genève, herzien en aangenomen door de World Medical Association (WMA) sinds 2017. Lees de tekst van de eed op <https://ordomedic.be/nl/orde/artseneed>
- (2) Complementaire geneeskunde wordt ook wel alternatieve geneeskunde genoemd. Onder deze geneeswijze vallen alle therapieën, geneesmiddelen en diagnostische handelingen waarvoor geen algemeen aanvaard wetenschappelijk bewijs van geneeskundige effectiviteit geleverd is.
- (3) Κλαύδιος Γαληνός, prominente Griekse arts en chirurg uit de 2de-3de eeuw, de tweede belangrijkste Griekse arts uit de Oudheid na Hippocrates, ook beschouwd als de eerste apotheker van de oudheid, daarom wordt hij beschouwd als de 'vader van de farmacie'. De complexe farmaceutische preparaten die hij zelf produceerde, staan in de literatuur bekend als 'galenisch', γαληνικά / γαληνική φαρμακευτική
- (4) Volgens de oude Grieken werd de gemoedstoestand van mensen bepaald door het (on)evenwicht tussen vier lichaamssappen (humoren) of, in het Latijn, humores: bloed (Grieks haima, Latijn sanguis), gele gal (Grieks xanthè cholè), zwarte gal (Grieks melaina cholè) en slijm (Grieks phlegma). Al naargelang de overheersende humor, werden mensen grofweg ingedeeld in vier temperamenten. Ook aandoeningen werden toegeschreven aan een teveel of tekort aan bepaalde sappen. Het idee van de vier sappen werd door Hippocrates ontwikkeld, en door Galenus verder uitgebouwd. (bron: Wikipedia)

In het hartje van Brugge vindt u het typisch Grieks restaurant El Greco!
 Ons restaurant is één van de oudste Griekse familierestaurants in België (sinds 1980).
 De menukaart biedt uiteraard de klassieke Griekse keuken, maar er is ook ruimte voor vernieuwing met steeds nieuwe seizoensuggesties.
 Vlees-, vis-, en vegetarische gerechten komen in overvloed aan bod!
 Onze traiteurdienst zorgt ervoor dat u onze gerechten ook thuis kunt verorberen tijdens uw privé of zakelijke feesten (communies, verjaardagen, jubileums, enz.).

Geregeld organiseren we ook livemuziek en dansavonden.

De data ervan vindt u terug op onze website en op <https://www.facebook.com/elgrecobrugge> !

Leden van Eleftheria Paralias vzw krijgen 10% korting bij vertoon van de lidkaart en mits contante betaling!

El Greco is open iedere dag vanaf 17u30 tot 24u00
 Zondagmiddag ook van 12u00 tot 14u00 - Gesloten op woensdag

Telefoon: 050 33 02 96 - Website: <http://www.el-greco.be/> - E-mail: info@el-greco.be

We besteden veel zorg aan de informatie in ons ledenblad. Desalniettemin kunnen de teksten onjuistheden, (ver)taalfouten of typfouten bevatten. We analyseren tientallen anderstalige bronnen voor de samenstelling van de bijdragen.

We vermelden tal van links naar sites die beheerd worden door derden. Deze links worden als illustratie bij de teksten en voor uw gemak aangeboden. Wij zijn niet verantwoordelijk voor de goede werking van de links; links kunnen na verloop van tijd niet meer werken. De opname van links impliceert geen enkele samenwerking met de uitbaters van deze websites, noch goedkeuring van de inhoud van deze websites.

Wenst u te adverteren in Nea Paralias?

Neem contact op met onze webmaster: johan@eleftheriaparalias.com .
 Naast 4 publicaties in ons ledenblad, wordt u ook vermeld op onze website en zorgen wij voor een link naar uw portaalsite gedurende 12 opeenvolgende maanden.

De Grieken van Oekraïne (2)

In Nea Paralias 66 (april 2022) schonken we uitgebreid aandacht aan de Grieken in Oekraïne. Hoe zou het nu gaan met deze (etnische) Grieken?

De Helleense Stichting voor Europees en Buitenlands Beleid, το Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ), is een onafhankelijke, niet-gouvernementele, non-profit denktank, opgericht in Athene in 1988. Een recente video geproduceerd door de ELIAMEP, met de steun van de Ambassade van Canada in Griekenland, beschrijft de lange geschiedenis van Griekse gemeenschappen in Oekraïne en de tragische gevolgen die de voortdurende oorlog over hen heeft gebracht.

De video werd vrijgegeven op de vooravond van de trieste eerste verjaardag van de Russische invasie van Oekraïne. Naast het traceren van de Griekse gemeenschappen van Oekraïne, documenteert het de vernietiging van Marioepol en eert het het verzet van het Oekraïense volk. Ruim 100.000 burgers van Griekse afkomst woonden in Marioepol en 19 omliggende dorpen, naast 5.000 in Odessa en een paar duizend verspreid over het hele land. Grieken zijn sinds 27 eeuwen ononderbroken aanwezig in de regio. In 2022 treft de ernst van de Russische invasie de Griekse gemeenschappen het hardst. De stad Panagia, Marioepol, is bijna volledig van de kaart gewist. 'Griekse dorpen', zoals Volnovakha, werden volledig vernield. Een deel van de Grieken in het gebied wist tijdig te vertrekken. Sommigen

verhuisden binnen het land. Anderen vluchtten naar Europese landen. Ongeveer 1.000 gingen naar Griekenland.

De video 'Het hellenisme van Oekraïne en de oorlog: de dag die de tijd stopte' kan je hier bekijken: <https://youtu.be/2OGZsNfB2IU>

Het Griekse ministerie van Buitenlandse Zaken verwelkomde op 26 januari 2023 het besluit van het Werelderfgoedcomité om het historische centrum van de stad Odessa, in Oekraïne, op de Werelderfgoedlijst te plaatsen.

Deze beslissing van het Werelderfgoedcomité is een succesvol resultaat van gecoördineerde inspanningen van Griekenland met België, alsook Bulgarije, Italië en Japan. Odessa is een emblematische stad van het grootste belang voor het Hellenisme (hier werd de Griekse Revolutie bedacht en gepland), evenals voor Oekraïne. Het historische centrum van Odessa is ook ingeschreven op de lijst van werelderfgoed in gevaar, wat Oekraïne extra technische en financiële internationale hulp zou kunnen bieden voor zijn bescherming, maar ook voor zijn reparatie, in het geval van schade opgelopen door de oorlog. Griekenland is ook verbonden met Odessa via het operagebouw, dat was gebouwd toen de burgemeester van de stad Grigorios Maraslis was, een etnische Griek.

De echte Griekse keuken met alle specialiteiten

Ma / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Di	gesloten	
Wo / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Do / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Vr / dagschotel	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00
Za	18u00 - 24u00	
Zo en feestdagen	12u00 - 14u30	18u00 - 24u00

Brugsesteenweg 14 - 8800 Roeselare
Tel. & Fax: 051 22 01 67 - GSM 0484 13 49 62
www.resto-el-greco.be

El Greco Roeselare / www.tripadvisor.nl

Grote keuze meeneemgerechten

Parking beschikbaar: "Hugo-Verriestraat 100"

Scan de QR-code hiernaast met uw smartphone of tablet om een kopie van onderhavige Nea Paralias 70 op dat toestel te downloaden en daarop te lezen.

Of typ <http://bit.ly/3lqgu8g> in de adresbalk van uw internetbrowser om deze Nea Paralias 70 te downloaden en meteen op te slaan (!!!) op uw computer, tablet of smartphone.

Sporen door Griekenland

Je moet het ermee eens zijn: het is moeilijk om je een indrukwekkendere manier voor te stellen om door het zonovergoten Griekenland te reizen dan met een (snel)trein. Gewoon zitten in een ruime treincoupé met airco, terwijl je van het prachtige uitzicht geniet op de Parnassus, of van andere landschappen van unieke schoonheid. Zoals langs de boorden van het Vegoritidameer, Λίμνη Βεγορίτιδα, op de spoorlijn naar Florina. Of wanneer je met de rechtstreekse trein uit Athene of Thessaloniki naar Kalambaka spoort om er de Meteoren te ontdekken. Of als je van Thessaloniki langs het beschermde kunstmatige meer van Kerkini, Λίμνη Κερκίνη (Natura 2000 en het Nationaal Park Kerkini, Εθνικό Πάρκο Κερκίνης), verder langs de voet van het Rhodopi-gebergte, Ροδόπη, naar Alexandroupoli reist. Er zijn echt veel goede redenen om te kiezen voor het nemen van de trein in Griekenland en zalig te genieten van de reis.

Geschiedenis

We zouden kunnen zeggen dat een voorloper van de Griekse spoorwegen werd aangelegd in 7de of 6de eeuw vóór Christus: de Diolkos η Δίολκος. Een verhard pad in de buurt van het oude Korinthe, waardoor schepen over land de landengte van Korinthe konden oversteken en de gevaarlijke vaart rond de Peloponnesos konden vermijden. Het wordt door sommigen beschouwd als de eerste spoorlijn ooit gebouwd, zij het zonder rails. Het werd gedurende enkele eeuwen gebruikt.

De geschiedenis van de huidige Griekse spoorwegen begon in het begin van de 19de eeuw, te midden van de industriële revolutie. Hoewel de industriële revolutie zijn wortels had in Groot-Britannië en de technologische vooruitgang zich over het algemeen langzamer verspreidde naar de Balkan en het Middellandse Zeegebied, had Griekenland een kleine functionele spoorweg rond het midden van de 19de eeuw. De bergachtige topografie van Griekenland en de relatief beperkte industrialisatie in de 19de en vroege 20ste eeuw maakten het aanleggen van een uitgebreid spoorwegnet een grote uitdaging.

In 1835, slechts drie jaar na de erkenning van Griekenland als onafhankelijk koninkrijk (1), werden al plannen gesmeed om een spoorlijn aan te leggen tussen Athene en de drukke haven van Piraeus, Λιμάνι του Πειραιά. Ondanks een vroege interesse van de overheid in het ontwikkelen van een spoorlijn, zou het realiseren van deze plannen tientallen jaren duren. In 1857, dat is 22 jaar nadat de eerste plannen waren gemaakt, werd een contract voor de aanleg van de spoorlijn getekend en werd eindelijk begonnen met de werkzaamheden. Volgens gegevens van de Organisatie van de Helleense Spoorwegen (OSE) werkten vier afzonderlijke bedrijven aan het project en het duurde 12 jaar om slechts 8,8 kilometer spoor tussen Athene en Piraeus aan te leggen. Griekenland had in 1869 zijn eerste spoorlijn en dat wordt nu beschouwd als een van de oudste grootstedelijke spoorlijnen ter wereld.

Ook de uitbreiding van het spoorwegnet in Griekenland tot ver buiten de kleine lijn tussen Athene en Piraeus verliep traag. In 1881 keurde de Griekse premier Alexandros Koumoundouros, Αλέξανδρος Κουμουδούρος, vier contracten goed

voor de bouw van 1.435 mm standaardspoorlijnen. Koumoundouros' ambitie was om van Griekenland een centraal punt te maken in de treinreis tussen Europa, Azië en India. Slechts een jaar later werd Χαρίλαος Τρικούπης Charilaos Trikoupis premier en hij schrapte meteen de contracten die door zijn voorganger waren goedgekeurd. Hij had een andere politieke visie op de spoorwegen. Er werden nieuwe plannen gemaakt voor 417 kilometer spoorlijnen - smalspoor om kosten te besparen, hoewel in sommige delen van het land reeds standaardspoorlijnen werden gebruikt. Hij stelde zijn favoriete spoorlijnen voor met de bedoeling de interne economische groei in Griekenland te stimuleren in plaats van van Griekenland een cruciaal transportknooppunt te maken tussen Europa, Azië en India. Er werden 3 spoornetten voorgesteld: een voor de noordelijke Peloponnesos, een andere voor Thessalië en een derde voor de verbinding van Athene met Lavrio. Trikoupis verwachtte dat de aanleg van de spoorwegen slechts 5 jaar in beslag zou nemen, maar het duurde uiteindelijk 25 jaar om de aanleg te voltooien. De aanleg van deze drie spoorwegnetten diende als 'een integraal onderdeel van de modernisering van de Griekse staat'.

In 1909 was 1.606 kilometer spoor aangelegd, inclusief de belangrijkste standaardspoorlijn naar de toenmalige Grieks-Turkse grens bij Παπαπούλι, Papapouli (2), voorbij de Tempi-vallei (ongeveer 400 km ten noorden van Athene). De eerste treinen die de volledige 506 kilometer van Athene naar Thessaloniki op standaardspoor reden, markeerden de voltooiing van de lijn in 1918. Tijdens de jaren 1920 werd het Griekse spoorwegnet verdeeld over een aantal private en publieke bedrijven en werd nauwelijks nieuw spoor aangelegd. Dertig in België gebouwde locomotieven werden toen aangeschaft, naast locomotieven uit ondermeer Duitsland, Amerika en Frankrijk. Een groot deel van de spoorweginfrastructuur werd vernietigd tijdens de Tweede Wereldoorlog en de daaropvolgende burgeroorlog, waardoor een groot deel van het naoorlogse tijdperk werd gewijd aan de wederopbouw ervan. De enige noemenswaardige uitbreiding tussen 1940 en 1971 was de bouw van een nieuwe spoorlijn die Larissa met

Volos verbond en de verlenging van de spoorlijn Thessaloniki - Florina naar Ptolemaida en Kozani.

De Helleense Staatsspoorwegen, Σιδηρόδρομοι Ελληνικού Κράτους, werd in 1920 opgericht en exploiteerde tot 1970 de meeste Griekse spoorlijnen. De maatschappij werd in 1971 overgenomen door de Organisatie van de Helleense Spoorwegen, Οργανισμού Σιδηροδρόμων Ελλάδος. Veel lijnen werden in de jaren 1980 ingekort, met name het meterspoornetwerk, om vervolgens in de jaren 1990 opnieuw in gebruik genomen te worden, maar in 2011 opnieuw te worden ingekrompen als gevolg van de schulden-crisis. In 1999 werd het eerste geëlektrificeerde gedeelte van het OSE-netwerk, op de lijn Thessaloniki - Idomeni, ingehuldigd. Sindsdien is het netwerk van de Griekse standaardspoorwegen uitgebreid gemoderniseerd en verder geëlektrificeerd, met name tussen de steden Athene en Thessaloniki, tussen Athene en Kiato en in de buurt van Athene.

In december 2005 werd TrainOSE S.A. opgericht als een dochteronderneming van OSE, met als doel passagiers- en goederenvervoersdiensten aan te bieden. Eind 2008 ging het eigendom van TrainOSE over naar de Griekse staat en opereerde het volledig onafhankelijk met een apart management en organisatie. In 2017 werd de openbare passagiers- en goederentreinoperator TrainOSE S.A., ΤραινΟΣΕ Α.Ε. geprivatiseerd. Het werd verkocht voor 50 miljoen euro aan de Italiaanse groep Ferrovie dello Stato Italiane, de Italiaanse staatsspoorwegen (nationale spoorwegholding, eigendom van de Italiaanse regering). Bovendien zijn twee nieuwe goederentreinoperators, PEARL en Rail Cargo Logistics Goldair, begonnen met hun activiteiten met als doel vracht te vervoeren tussen Piraeus en Centraal-Europa.

Op 1 juli 2021 werd het bedrijf omgedoopt van TrainOSE naar Hellenic Train. Meer info op <https://ose.gr>, <https://www.hellenictrain.gr> en <https://www.goldair.gr> <https://pearl-rail.com>

Προαστιακός ΟΣΕ of de Proastiakos OSE is de Griekse naam voor de forensentreindienst (pendeltreinen) en voorstedelijke treinen. Proastiakos was aanvankelijk een onafhankelijke dochteronderneming binnen de OSE-groep, nadien gefuseerd met TrainOSE S.A. en nu geëxploiteerd door Hellenic Train. De spoorlijnen, de spoorweginfrastructuur, is eigendom van de Organisatie van de Helleense Spoorwegen (Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος) en ΓΑΙΑΟΣΕ (ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.) beheert de gebouwen en het treinmaterieel (3). Het concept van regelmatige en frequente voorstedelijke en forensentreindiensten werd in de jaren 1990 in Griekenland geïntroduceerd. De eerste dienst werd ingehuldigd naar aanleiding van de Olympische Spelen van Athene in 2004. De Proastiakos verbinden het centraal station van een deelnemende stad met belangrijke locaties zoals de haven of luchthaven van de stad, evenals de buitenwijken en soms nabijgelegen dorpen en steden. Sinds september 2020 zijn er 3 Proastiakos-netwerken die de 3 grootste steden van het land bedienen: Athene (5 lijnen), Thessaloniki (3 lijnen) en Patras (2 lijnen).

<https://www.hellenictrain.gr/proastiakos-sidirodromos>

TrainOSE S.A. exploiteert drie soorten passagiersvervoersdiensten per spoor, namelijk gewone treinen naast de pendeltreinen (Κοινή αμαξοστοιχία), Express-treinen (Ταχεία) en InterCity-treinen (IC). Autovervoer is enkel beschikbaar (maar niet altijd) op de nachttreinen (autoslaaptreinen) tussen Athene en Thessaloniki. De Griekse spoorwegmaatschappij TrainOSE S.A. exploiteert ook enkele busdiensten.

Wat brengt de toekomst

De Egnatia-spoorlijn is een geplande spoorlijn tussen Alexandropolis en Igomenitsa, Ηγουμενίτσα, een havenstad in het noordwesten. Het project omvat spoorrenovaties en upgrades van de bestaande spoorsecties van de spoorlijnen Thessaloniki - Florina en Thessaloniki - Alexandroupolis, alsook gloednieuw spoor tussen Florina en Krystallopigi, Κρυσταλλοπηγή, aan de grens met Albanië, en Kozani naar Igoumenitsa. De geraamde kosten van dit project bedragen 10 miljard euro. De vrees is echter groot dat het project van een nieuwe moderne lijn voor het noordwesten van Griekenland zal opgegeven worden omwille van de bijna-exclusiviteit voor auto's, vrachtwagens, touringcars en bussen (4). En er bestaan sinds 2020 plannen voor de aanleg van een nieuwe hoge(re)snelheidslijn (5) van Thessaloniki naar Kavala (werknaam dossier: Ανατολικής Σιδηροδρομικής Εγνατίας, Oostelijke Egnatia Spoorweg). Er zijn zelfs plannen om deze lijn verder door te trekken naar het nog oostelijker

gelegen Xanthi (totale afstand 205 km, in 2020 berekend op 2,09 miljard euro). De nieuwe lijn zal de route Thessaloniki - Alexandroupolis met minstens 3 uur verminderen.

De lijn Kiato - Aigio werd heraangelegd en geëlektrificeerd en werd voltooid in 2019 en zal verder lopen naar Psathopyrgos, Rio en Patras. Deze lijn zal volledig geëlektrificeerd zijn bij de opening in 2025. Enkel tussen Rio en Patras zijn er gedeeltes met oude, opgewaardeerde en ondergrondse secties.

De P.A.Th.E./P., Patras - Athene - Thessaloniki - Idomeni / Promachonas, (Π.Α.Θ.Ε./Π., Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Ειδομένη / Προμαχώνας), is de spoorlijn van hogere snelheid (5) die deels voltooid en deels in aanbouw is. Het gedeelte tussen Athene en Thessaloniki is voltooid en maakt een reistijd van 3 uur en 20 minuten mogelijk, een reductie van ongeveer 3 uur, aan gemiddeld 160 km/u, met maximum 200 km/u op

bepaalde gedeelten. Na jaren vertraging zijn op 15 mei 2022 de vijf stellen ETR 470 Frecciabianca (Elettro Treno Rapido) (Trenitalia's Pendolino) gaan rijden op de verbinding tussen Thessaloniki en Athene. Bekijk zo'n treinstel van buiten en binnenin op <https://youtu.be/OOwdInCpLyg>. Trenitalia wil in de toekomst ook Frecciarossa-treinstellen gebruiken voor diensten op de lijn Athene - Thessaloniki, waardoor de reistijd tussen de twee steden tot 2 uur en 30 minuten wordt teruggebracht.

Griekenland zet volop in om de veiligheid van het treinverkeer aan de huidige Europese normen te laten voldoen. De implementatie van ETCS niveau 1 was in Griekenland oorspronkelijk gepland voor 2020 maar zou volgens verwachting eind 2023 voltooid zijn. ETCS 1 wordt ook geïnstalleerd als onderdeel van elektrificatie- en moderniseringswerken op de lijn van Palaifarsalos naar Kalambaka en op de lijn van Thessaloniki naar Idomeni waar de werken tegen 2025 worden voltooid.

Het ETCS, European Train Control System, is een belangrijk onderdeel van het European Rail Traffic

Management System (ERTMS), een Europees project om de beveiliging van het spoor te standaardiseren en te verbeteren. De treinbestuurder krijgt informatie via het systeem en kan vroegtijdig anticiperen op de situatie op het spoor. Het is bedoeld om uiteindelijk zo'n verschillende 15 systemen van spoor- en cabinesignalering te vervangen die momenteel op de verschillende Europese spoorwegnetten worden gebruikt. Het moet ongelukken zoals nu in Griekenland helpen voorkomen. Het systeem moet zowel op de trein als op het spoor geïnstalleerd zijn om te werken. In België zal het volledige spoorweginet vanaf 2025 voorzien zijn van het ETCS. De hogesnelheidslijnen zijn nu al voorzien van ETCS niveau 2. De technologie is ook buiten Europa overgenomen en is een optie voor wereldwijde toepassing. Technisch gezien is het een soort positieve treinbesturing (PTC). Het zorgt ervoor dat een trein die te snel een rood signaal nadert automatisch een noodstop maakt, waarna de trein niet meer kan vertrekken zonder volledig onderzoek ter plaatse.

Τραγωδία στα Τέμπη - Tragedie in Tempi

27 februari 2023 was in Griekenland Asmaandag (te vergelijken met Aswoensdag), veelal aangeduid als Zuivere Maandag of Schone Maandag, Καθαρά Δευτέρα, en de reden voor een verlengd weekend ter gelegenheid van de Grieks-orthodoxe vastenvieringen en carnaval (6). Tal van studenten keerden daardoor pas op dinsdag 28 februari met de avondtrein terug naar de universiteitsstad Thessaloniki, een bruisende metropool met ongeveer 100.000 studenten (7).

Een samenloop van omstandigheden leidde ertoe dat 28 februari een vervloekte dag zou worden. Er waren die dag seinproblemen op de lijn, al zijn die niet ongevoel in Griekenland. Eerder op dezelfde dag was er een probleem met de bovenleiding in het station van Palaiofarsalos met als gevolg dat er een spoor onbruikbaar was en er daardoor extra vertragingen op de lijn waren. Sinds 2019 ontbrak er personeel in het station van Larissa, in tegenstrijd met de veiligheidsvoorschriften. De stationschef, σταθμάρχης, in Larissa werkte daar pas sinds enkele weken, na een te korte en onvoldoende opleiding, en mocht door gebrek aan ervaring daar nog niet alleen werken (ze moeten vier jaar ervaring hadden om de taken van manager over te nemen en in de shifts (8) moeten ze met twee zijn). Het gedeelte waar het ongeval plaatsvond, gelegen op 27 km ten noorden van Larissa, is weliswaar dubbelsporig en uitgerust met automatische bedieningselementen, maar wissels en seinen worden in Larissa handmatig bediend. Na twee branden in 2015 en 2019 werden de vereiste herstellingen niet uitgevoerd. Veiligheidssystemen die in 2000 werden aangekocht maar nooit geïnstalleerd werden. Elektronische systemen aan

boord van treinen die al jaren niet werken. Je begrijpt het al: met al deze factoren is een menselijke fout dan meestal fataal.

Exact drie weken vóór de crash, op 7 februari, had de vakbond van het Griekse spoorwegpersoneel nog publiekelijk gewezen op problemen met het beheer van het spoorweginet die de reizigers in gevaar konden brengen wegens tekort aan personeel en gebrek aan onderhoud. De veiligheidsmaatregelen in het Griekse spoorwegsysteem zijn archaïsch, niet van deze tijd. Systemen die een dergelijke crash hadden kunnen voorkomen, zijn geïnstalleerd op 70% van de lijn Athene - Thessaloniki. De Griekse regering heeft nu toegegeven dat de crash plaatsvond op een deel van de lijn waar bewakings- en signaleringssystemen op afstand nog niet waren opgezet.

Treffend is ook het feit dat de Europese Commissie op 15 februari Griekenland naar het Hof van Justitie van de EU verwees, onder verwijzing naar zorgen over het beheer van de spoorweginfrastructuur van het land. Het Europees Spoorwegbureau (ERA) van de EU waarschuwde opeenvolgende regeringen in Griekenland al minstens sinds 2014 voor veiligheidslacunes in het Griekse spoorwegsysteem.

Τραγωδία στα Τέμπη. De treinbotsing vond plaats op 28 februari 2023 om 23.21 uur ten zuiden van de Tempi-vallei (9), in een bocht nabij het dorp Evangelismos: Locatie op de map:

<https://goo.gl/maps/BBQkwzg8eyP47rXFA> .

De rampplek ligt vlak naast een viaduct van de A1/E75-snelweg, op een stuk lijn dat in 2003 werd geopend als onderdeel van een renovatie-

programma dat gericht was op het segment van de hoofdlijn van Larissa naar Thessaloniki, <https://youtu.be/HIhElmwGUhk>, <https://youtu.be/eRQUInrNHDw> en <https://youtu.be/Mx0EgKPUgrY>. De kracht van de impact was in staat om de diesellocomotief van de passagierstrein volledig te vernietigen terwijl de elektrische locomotief van de goederentrein zo'n 150 graden werd gedraaid - elk van de locomotieven weegt ongeveer 80 ton. Beide treinen reden vermoedelijk tussen 120 en 150 km/u, een noodremming in de laatste seconden vóór de impact maakt dan bitter weinig verschil - beide treinbestuurders konden elkaar pas in de laatste momenten zien aankomen. Was de crash een paar fracties van een seconde eerder gebeurd, onder het aangrenzende viaduct, of in de tunnel even verder noordwaarts, σιδηροδρομική σήραγγα Τεμπών, dan zou de tragedie nog meer desastreus geweest zijn. In volgende video zie je het traject van de Tempi-spoorwegtunnel tot aan het Tempi-viaduct, gezien vanuit de stuurpost: <http://bit.ly/3Z6MCLU>

Bekijk de video Η ανατομία της τραγωδίας σε 5', De anatomie van de tragedie in 5 minuten, op <https://youtu.be/FbaXw-Dd0xo> of de Engelstalige versie op https://youtu.be/Da_vIHn3QvM.

De Tempi-treinramp op 28 februari was de meest tragische en dodelijkste ramp in de geschiedenis van de Griekse spoorwegen, na de crash in Derveni (Korinthe, 30 september 1968) waarbij 34 mensen omkwamen en 150 gewond raakten, en de crash in Orfana / Doxara (tussen Larissa en Athene, 16 januari 1972) waarbij 21 mensen stierven en meer dan 40 gewond raakten (10). Het was ook de dodelijkste in Europa sinds de ontsporing nabij het Spaanse Santiago de Compostella in 2013 (80 doden, 140 gewonden <https://youtu.be/7-ZtCFqf7UI>).

De Griekse minister die verantwoordelijk is voor het spoorwegnet, Kostas Karamanlis (11), nam daags na de ramp ontslag en verklaarde: "Het is een feit dat we de Griekse spoorweg van de vorige regering hebben geërfd in een toestand die onverenigbaar is met de normen van de 21ste eeuw. ... Helaas waren de inspanningen niet genoeg om zo'n ongeluk te voorkomen, en dit is erg zwaar voor ons allemaal, en voor mij persoonlijk."

De stationschef die het ongeval triggerde was voor de overheid meteen de zondebok van het drama. De publieke opinie nam dit niet (12) en kwam meteen massaal en woedend op straat: <https://youtu.be/JQLN5PepVfw> en

<https://youtu.be/gAui0AcUtNg>. Vele Grieken zien de crash als een spoorwegongeval, σιδηροδρομικό δυστύχημα, dat ooit moest gebeuren en de spoorwegvakbond beschuldigde de opeenvolgende regeringen van het 'gebrek aan respect' voor de Griekse spoorwegen, die zou leiden tot dit 'tragische resultaat' - eisen en waarschuwingen werden jarenlang opzettelijk genegeerd: <https://youtu.be/a4NFvIbz7h4>.

De protesten en talrijke stakingen hielden drie weken aan. Veel van de demonstranten in gans Griekenland hebben hun overtuiging geuit dat de ramp het gevolg was van crimineel wanbeheer en nalatigheid:

<https://youtu.be/uKa70eSIK3g>.

De nieuw aangestelde verantwoordelijke minister verklaarde: "geen enkele trein zal opnieuw vertrekken, als de veiligheid niet op het maximaal mogelijke niveau is gewaarborgd," eraan toevoegend dat de passagierstreinactiviteiten pas zullen hervat worden na de invoering van noodveiligheidsupgrades, waaronder de plaatsing van twee stationschefs in alle stations. "Desnoods moeten treindiensten als gevolg daarvan mogelijk ingekrompen worden en moet de treinsnelheid op segmenten van de lijnen verlaagd worden." De treindienst werd vanaf 22 maart geleidelijk hernomen na grondige inspecties en reparaties, alsook strikte maatregelen die duurden tot 16 april. Studenten mochten in maart gratis vliegen tussen Athene en Thessaloniki.

Bekijk volgende video en beoordeel de veiligheid van de Griekse spoorwegovergangen - let op de werking van de slagboom en de rode lichten (hopelijk worden dergelijke situaties weldra verleden tijd): <http://bit.ly/3YsOLBz>. Soortgelijke situaties hebben in het verleden tot ongelukken geleid en er komen nu, tijdens de onderzoeken naar de Tempi-tragedie, elke dag nieuwe trieste verhalen aan het licht van ongelukken aan onbemande of onbewaakte spoorwegovergangen.

Bekijk de reportage die op Alpha TV te zien was: Puin en dromen in het derde rijtuig, Συντρίμμα και όνειρα στο τρίτο βαγόνι, op

<https://youtu.be/4SBpP4x4L1U>, een interview met enkele reizigers in rijtuig 3 van trein 62 die de hel overleefden, en de presentatie van de cijfers die getuigen van het wanbeheer en de verspilling. Gevraagd naar zijn mening over de demonstraties verklaart de geïnterviewde Angelos Tsiamouras: "Θα διαμαρτύρομαι όσο μπορώ. Όχι κάτω από κομματικές σημαίες ή σιδηροτροχιές, αλλά ως περήφανος Έλληνας για τη χώρα μου", "Ik zal zoveel mogelijk protesteren. Niet onder partijvlaggen of zo, maar als trotse Griek voor mijn land" (13).

(1) Het Verdrag van Constantinopel, Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης, 21 juli 1832, is een schriftelijke overeenkomst gesloten voor de definitieve regeling tussen Griekenland en het Ottomaanse Rijk en waarmee deze laatste de oprichting van een onafhankelijke Griekse staat met een specifieke afbakening accepteerde, als gevolg van de gewapende Griekse onafhankelijkheidsstrijd van de jaren 1821 - 1829, die eraan vooraf was gegaan (bron: Wikipedia). Niet te verwarren met de Griekse onafhankelijkheidsverklaring van het Ottomaanse Rijk op 25 maart 1821.

(2) Tot het einde van de Balkanoorlogen (1912 en 1913) betekende de noordgrens van Thessalië het einde van het vrije Griekenland. De Turken verlieten het gebied in 1913 en sindsdien behoort het gehele gebied tot Griekenland.

- (3) De opsplitsing van de O.S.E. is vergelijkbaar met die welke we in België en andere EU-landen kennen (diensten verdeeld in verschillende vestigingen) in het kader van de richtlijnen van de Europese Unie.
- (4) In Griekenland zijn de (lijn)bussen gegroepeerd in een machtige particuliere groep, KTEL, die het mogelijk maakt naar een groot aantal plaatsen te reizen. KTEL, Κοινά Ταμεία Εισπράξεων Λεωφορείων, is de belangrijkste intercity busdienst in Griekenland. Het is een overkoepelende samenwerking van 62 regionale busmaatschappijen, meestal vernoemd naar de regionale eenheid die ze bedienen, bijvoorbeeld ΚΤΕΛ Ηρακλείου - Λασιθίου Κρήτης of ΚΤΕΛ Τρικάλων ΑΕ. Het is opgericht in 1952 en de gecombineerde KTEL-vloot telt ongeveer 4.200 bussen. De KTEL-bedrijven verzorgen 80% van al het personenvervoer in Griekenland: <https://ktelbus.com>.
- (5) Men spreekt over hogesnelheidstrein als de trein geschikt is voor dienstsnelheden van 200 km/u en hoger. Ligt de topsnelheid tussen de 130 en 200 km/u, dan spreekt men van hogeresnelheidstrein of een semi-hogesnelheidstrein. De meeste hogesnelheidstreinen rijden in dienstregeling 250-320 km/u. Respectievelijk spreekt men van hogesnelheidslijn en hogeresnelheidslijn.
- (6) Apokries, απόκριες, is het Griekse carnavalsfestival. Dit jaar was dat van 16 tot 27 februari, 2 weken feest vóór het begin van de vastentijd. Met de zogenaamde Zuivere Maandag of Schone Maandag, Καθαρή Δευτέρα eindigt het carnavalsseizoen.
- (7) De Aristoteles-universiteit van Thessaloniki, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, is de grootste universiteit van Griekenland. <https://www.auth.gr>. Geschiedenis van de universiteit op <https://www.auth.gr/en/history-en>
- (8) Het werken op wisselende tijden volgens een vast rooster, ook gekend als ploegendienst.
- (9) Het dal van Tempi of de vallei van Tempi, Κοιλάδα Τεμπών, is een kloof in de landstreek Thessalië, een 30-tal km ten noordoosten van Larissa dicht bij de Egeïsche Zee. De Pinios, Πηνειός, de belangrijkste waterloop van Thessalië, heeft deze 8 kilometer lange kloof uitgesleten tussen de bergmassieven van de (Kato)-Olympus in het noordoosten en de Ossa in het zuidwesten. Het dal is op z'n smalst 25 m breed met kliffen tot 500 meter hoog. Het weelderig begroeiende, en reeds in de Klassieke Oudheid veelbezongen dal, genoot steeds de reputatie van schitterend en ongerept natuurschoon en leent zich nog steeds tot prachtige natuurwandelingen, ook al wordt aan het landschapsschoon tegenwoordig veel afbreuk gedaan door zowel de drukke en gevaarlijke autosnelweg als de spoorweg tussen Noord- en Zuid-Griekenland. Aan het einde van de vallei van Tempi is er een bron die al sinds de oudheid bekend staat als de 'Bron van Daphne', Πηγή της Δάφνης. Het nauwste deel van deze kloof was in historische tijden de voornaamste toegang vanuit Macedonië naar Thessalië, en was al in de oudheid strategisch van groot belang. Van de Perzen tot de Romeinen en de Duitsers (16 april 1941) was de Tempi-vallei een moeilijke taak die een goede kennis van het terrein en een intelligente strategie vereiste. (bron: Wikipedia)
- Lees aansluitend ook in onze muziekrubriek 'Στην κοιλάδα των Τεμπών' (bladzijde 13).
- (10) Doxara ligt zo'n 20 km ten zuiden van Larissa. In 2016 werd een documentaire uitgebracht, Δοξαράς - Το Σιδηροδρομικό Δυστύχημα, Doxara - Het treinongeval. Te zien op <https://youtu.be/JexjE54D7ec>
- (11) Kostas Karamanlis was sinds 2 juli 2019 minister van Infrastructuur en Vervoer en werd op 1 maart 2023 opgevolgd door Giorgos Gerapetritis, Γιώργος Γεραπετρίτης.
- (12) Men verwijt dat een onbeholpen staatsapparaat en een hebzuchtig zakenklimaat een dodelijke combinatie zijn die diverse rampen veroorzaakte in Griekenland. Een gevolg van systematisch falen van een staat die is gekaapt door politieke partijen, vakbonden en economische belangen, zowel groot als klein. Het treinongeluk was een herinnering dat de Griekse staat een mengeling is van buitensporige bureaucratie, politieke partijdigheid, chaotische en vaak tegenstrijdige wetten, ineffectieve en trage rechtspraak, en corruptie. Scheepsmagnaten, wegebouwers, buschauffeurs en autoverkopers hadden er belang bij om het spoorwegsysteem onderontwikkeld te houden. Een systeem van belangen dat erin slaagde de spoorwegen te degraderen.
- (13) Deze reportage kan je als podcast beluisteren (dus alleen audio) op <https://protagonistes.simplecast.com/episodes/sintrimia-kai-oneira-sto-trito-vagoni-x40JyOSx>

Belgisch wagon - Grieks monument

Op 4 februari 1843 overleed de Vader van de Vrijheid, Πατέρας της Λευτεριάς, Theodoros Kolokotronis, in Athene. Hij overleed op 73-jarige leeftijd en werd begraven op de Eerste Begraafplaats in Athene. Hij verwierf de bijnaam *Oude Man van Morea*, Γέρος του Μοριά. Hij was een prominente Griekse patriot, opperbevelhebber en kopman van de Revolutie van 1821. Hij werd postuum geëerd door de Griekse staat met de rang van maarschalk.

Op 10 oktober 1930 werden de beenderen van de Oude Man van Morea, op verzoek van de Arcadiërs en bij besluit van Eleftherios Venizelou, per spoor vervoerd naar Tripoli (1) in een speciale wagon die was versierd met de nationale kleuren en met lauweren.

Het was een goederenwagon (2) met registratienummer Z11 2317, gebouwd in de Belgische

fabriek van Baume & Merpent (3) op het einde van de 19de eeuw (1888 - 1892) in opdracht van een van de eerste bedrijven die de aanleg en exploitatie van een spoorlijn in Griekenland op zich hadden genomen. Spoorwegvrienden beschouwen het als een kleine, elegante constructie gemaakt van metalen frame en houten bekleding met een karakteristiek omheind balkon, dat ongeveer 130 jaar heeft overleefd.

De wagon waarmee de botten van de opperbevelhebber werden vervoerd, verdween geleidelijk uit de belangstelling totdat het als historisch monument werd gedeponereerd in het oude treinstation van Milon, Argolida, παλιό σιδηροδρομικό σταθμό των Μύλων Αργολίδος. In 2021 werd toestemming gegeven om het samen met andere oude wagons die er stonden te slopen. Gelukkig reageerde de voormalige voorzitter van de

gemeenteraad van Ligourio, Thanasis Galanis, en dwong met zijn interventie de toenmalige vice-minister van Infrastructuur om een bevel te geven om de wagen te beschermen tegen de sloop, waardoor een levend monument van de Griekse geschiedenis werd gered!

Tijdens het slopen van de overige wagons, bezocht een delegatie van de Atheense Spoorwegvrienden, αντιπροσωπεία Φίλων Σιδηροδρόμου Τρένου από Αθήνα (AMIZIA), het treinstation van Milon. Ze beslisten de wagen van Kolokotronis over te brengen naar Athene om het te restaureren en te conserveren in het nieuwe Museum van de Griekse Spoorweg (4).

Het Nieuwe Museum van de Griekse Spoorweg werd op 29 mei 2019 ingehuldigd in het historische gebouw van de Rotunda in Lefka, Piraeus door de toenmalige minister van Infrastructuur en

Transport Christos Spirtzis, als onderdeel van de viering 150 jaar Griekse Spoorweg. Helaas, van restauratie is momenteel weinig (of eerder niets) terechtgekomen en het nieuwe museum is na de inhuldiging zo goed als permanent gesloten gebleven voor het publiek. Tot grote teleurstelling van de bewoners van dit gedegradeerde gebied die hoopten op betere dagen voor de omgeving met de werking van het museum.

De historische wagen van Kolokotronis bevindt zich in een onbekende staat in de hoofdloods, weg van de nieuwsgierige blikken van de weinigen die ervan weten, en ook weg van de nieuwsgierige blikken van die weinigen die er verstand van hebben en zijn geschiedenis kennen.

Zie <https://youtu.be/VcGOYm54vUg>

(1) Τρίπολις is de hoofdstad van de nomos Arcadië en de officiële hoofdstad van de Peloponnesos.

(2) In het jargon (taalgebruik binnen een specifiek vakgebied) spreekt men van (goederen)wagons en (reizigers)rijtuigen. Italiaans: veicoli en carrozze, Engels: wagon en coach, Duits Güterwagen en Reisezugwagen.

(3) Baume & Merpent is een voormalige Belgische bouwer van metaalconstructies en spoorwagematerieel, gevestigd in het dorp Haine-Saint-Pierre. De firma opereerde als een multinationale firma, opende productie-eenheden in meerdere landen en liet een groot erfgoed aan bouwwerken en spoorwagemateriaal na (bron: Wikipedia).

(4) Het Spoorwegmuseum van Athene, Σιδηροδρομικό Μουσείο Αθηνών, werd in 1978 opgericht door de Organisatie van de Helleense Spoorwegen (OSE). Het was gevestigd op 4 Odos Siokou. De collectie werd in 2019 overgebracht naar de voormalige MPR Depot-site in Lefka, Piraeus. Dit museum mag je niet verwarren met het Electric Railways Museum van Piraeus, Μουσείο Ηλεκτρικών Σιδηροδρόμων. Het museum heeft een collectie items met betrekking tot de geschiedenis van het spoorvervoer in Griekenland. Naast reizigersrijtuigen en goederenwagons zijn er locomotieven en ander rollend materieel tentoongesteld. Er staan twee in België gebouwde smalspoor stoomlocomotieven te kijk: de Couillet 0-6-0T A-5 uit 1888 en de Couillet 2-6-0T Γ-211 uit 1890 (Couillet is een deelgemeente van de Waalse stad Charleroi).

<https://ose.gr/en/culture/railway-museum>

Boekenplank

Recent verscheen in De Krant van West-Vlaanderen - De Zeewacht het artikel: Aangespoelde schrijver Carlos Struyvelt over koel onthaal en ambities: "Hopelijk lig ik ooit in de luchthaven". Lees hier het volledige artikel, geschreven door Marc Loy, medewerker Krant van West-Vlaanderen.

In de Ensor Tower op de Oosteroever schrijft de uit Evergem aangespoelde handelaar op rust Carlos Struyvelt gestaag aan een groeiende reeks vlot lezende zomerse vakantieromans. Het gemeoedelijke blauw en wit van de beschreven Griekse eilanden contrasteerde aanvankelijk met zijn kille ontvangst in de Stad aan Zee.

Sinds een half jaar mogen Carlos Struyvelt (60) en Veerle Vangeenberghe (50) zich Oostendenaars noemen. Het aangespoelde koppel uit Evergem bij Gent kijkt vanuit de Ensor Tower uit op havengeul, vuurtoren en stadscentrum. Drie jaar geleden staakte Carlos, op dwingend advies van zijn cardioloog, zijn professionele leven als zelfstandig uitbater van de Carrefour Market in zijn gemeente. Maar steeds vaker genietend van hun stek op de Oosteroever, ervoeren de Evergemnaars samen met de zeebries ook een onverwachte sociale kilte. "In mijn 34.000 inwoners grote geboortedorp kende ik als handelaar en voorzitter van Unizo zowat iedereen bij voornaam en genoot van de warme jovialiteit. Hier overviel me de West-Vlaamse

stugheid: harde werkers, maar vrij afstandelijk. En daar had ik het moeilijk mee. Maar eens je hun vertrouwen waard bent, sluiten ze je wel in zijn hart. Ik was ook verbaasd dat mijn mails naar onder meer de Cultuurraad en bibliotheek aanvankelijk onbeantwoord bleven. Maar het moet ook gezegd: enkele maanden terug zijn we wel met een 40-tal andere nieuwe Oostendenaars van de Vuurtorenwijk gastvrij verwelkomd in Ontmoetingscentrum De Ballon."

Hier overviel me de West-Vlaamse stugheid: harde werkers, maar vrij afstandelijk. Ondertussen werd Carlos ook lid van de gidsenkring Lange Nelle. "Zo'n vereniging opent via allerlei activiteiten de deur naar ruimere sociale contacten", vindt Carlos. Het koppel prijst de andere troeven van de Stad aan Zee: druk cultureel en winkelaanbod, en vlotte mobiliteit: "De overzet is onze bus naar het centrum. Maar evengoed is er het uitgebreide openbaar vervoer en met de luchthaven ligt het zonnige zuiden op een paar uurtjes vliegen." Zo ook naar de door hem gekoesterde Griekse eilanden.

Die Cycladen in de Egeïsche Zee vormen de inspiratiebron en het decor van een groeiende reeks pretentieloze humoristische vakantieromans van C.M.M. Dellamonte: het pseudoniem van Carlos met knipoogje naar de familienaam van Veerle. “In 2018 reisden we, na een erg drukke periode in onze supermarkt, voor een weekje af naar Milos. Daar werd ik getroffen door een hartdecompressie: zo herinner ik me niets meer van de aankomst in het hotel, ons eerste avondmaal en de volgende nacht. Maar ’s morgens stond ik op en begon op mijn gsm de eerste verhaallijn en passages van mijn eerste roman *Weg naar Milos* uit te tikken. En ik die nooit een boek had gelezen, stopte sindsdien niet meer met schrijven. En al snel bleek er commerciële interesse: zowel een Nederlandse uitgever als het Vlaamse Beefcake Publishing gaven *Weg naar Milos* een kans.”

In 2021 verscheen *Samen naar Santorini* en in 2022 *Terug naar los*. Iedere keer goed voor ruim 2.000 verkochte exemplaren. “Dankzij onze vele vakanties op de eilanden en mijn doorgedreven prospectie kan je mijn romans ook lezen als culinaire en toeristische gids. Sommige lezers volgden ter plaatse zelfs het spoor van mijn fictieve personages.”

Voorlopig is Carlos’ auteurschap een break-evenoperatie. “Ik ben al blij als ik uit de kosten kom, maar belangrijker is dat mijn geschrijf me gelukkige lezers oplevert.”

Deze maand, april 2023 verschijnt zijn vierde boek *Zeilen naar Mykonos* en ook de plot van zijn vijfde roman groeit al. Ondertussen bracht het Brits-Amerikaanse Austin Macauley Publishers zijn eersteling uit op de Engelstalige markt. “Het blijft mijn ultieme droom dat ik bij aankomst in Athene mijn boeken in de bookshops op de luchthaven zie liggen.”

Vier vakantieromans van C.M.M. Dellamonte die je doen verlangen naar meer!

- *Weg naar Milos* is de debuutroman uit 2020 van C.M.M. Dellamonte. Hij neemt de lezer mee op een romantische trip vol avontuur, humor en prikkelende belevenissen. Dit alles tegen de gemoedelijke setting van een paradijselijk Grieks eiland. *Weg naar Milos* is het ideale vakantieboek, dat je zal doen lachen, huilen, zweven en genieten op het zachte ritme van de Egeïsche Zee. En je laten proeven van de paradijselijke schoonheid van een van de Griekse eilanden.

- Het tweede boek, *Samen naar Santorini*, uit 2021, draait om meer dan zon, zee en lekker eten. In een luchtige en ongegeneerde stijl volgen we de belevenissen van vier hoofdpersonages. Op Santorini komen de meisjes zichzelf tegen, leren ze meer over elkaar en groeien ze als persoon. Hun kleurrijke karakters maken deze roman tot een meeslepend en intens verslavend verhaal.

- De derde roman, *Terug naar los*, uit 2022, is een feelgoodroman die je laat watertanden van de culinaire geneugten, laat wegdromen in romantische sferen, in je hoofd laat meedrijven langsheen de Griekse eilanden maar evengoed in spanning zet of dit allemaal wel goed zal aflopen. Laat je maar even verliezen in dat verhaal en je losmaken van de harde realiteit. De gedetailleerde sfeerbeelden van landschap en gastronomie op het

prachtige Griekse eiland doen elke lezer dromen en vooral: zin krijgen om de koffers te pakken.

- Op 28 april 2023 verschijnt *Zeilen naar Mykonos*. In deze vlotte zomerroman wisselen humor en romantiek af. Is het toeval dat de personages samen de reis van hun leven maken of was het voorbestemd? Hoe dichtert het einddoel Mykonos in zicht komt, hoe meer Helena zich vragen stelt bij het (haar) huwelijk. Bij die eerste kus al had ze haar hart verloren in Griekenland, daar ergens tussen die oogverblindende eilanden. De geur van de zachte Griekse zeebries, van je eerste vakantie in Griekenland, het aroma van je her-inneringen. Zeil mee op deze feelgoodtrip in een oogverblindende setting!

Alle boeken van C.C.M. Dellamonte geïllustreerd door Virginie Suys, zijn te bestellen in de boekhandel, supermarkten, online of op zijn Facebook-pagina <https://www.facebook.com/cmmdellamonte> Zie ook <https://cmmdellamonte.ampbk.com/>

Wens je te bestellen op de website van de Standaard Boekhandel, gebruik dan deze verkorte link: <http://bit.ly/3kkSgfg>

Bronnen en copyright: Marc Loy (auteur artikel), Carlos Struyvelt, Krant van West-Vlaanderen <https://kw.be/p/carlos-struyvelt/>

C.C.M. Dellamonte is het pseudoniem (afkomstig van het Griekse woord ψευδώνυμο) van Carlos Struyvelt. We vermelden graag dat Carlos Struyvelt sinds kort lid is van Eleftheria Paralias vzw.

Voor ons volgend nummer van het ledenblad Nea Paralias is jullie steun en inbreng steeds welkom. DUS:

- wie kruipt in de pen om een leuk en of interessant artikel in verband met Griekenland te schrijven?
- wie kent anekdotes over Griekenland in al zijn facetten?
- wie ging / gaat er op vakantie in Griekenland, waar en waarom; hoe waren je ervaringen?
- wie heeft er nuttige tips voor vakantie in Griekenland?
- ...

Mail uw tekst(en) naar johan@eleftheriaparalias.com uiterlijk op 25 juni 2023.

Elk jaar bij de uitreiking van de Oscars (1) nemen de Academy Awards een moment om het overlijden van grote namen in de filmindustrie in het voorgaande jaar te herdenken.

<https://www.oscars.org>

Bij de 95ste Oscaruitreiking op zondag 12 maart 2023 werden ondermeer de Griekse acterende superster Irene Papas en de beroemde Griekse componist Vangelis, die beiden vorig jaar overleden, herdacht.

Irene Papas, misschien wel een van de belangrijkste Griekse acteurs van haar generatie, overleed op 14 september 2022. De Griekse actrice en zangeres werd geboren in Chiliomodi bij Korinthe en realiseerde een carrière van meer dan 50 jaar. We brachten een bijdrage over Irene Papas in Nea Paralias 68, oktober 2022 - <https://bit.ly/3y5x4gV>. De wereldberoemde Griekse componist Vangelis Papatheanasiou, professioneel simpelweg bekend als Vangelis, stond bekend om zijn baanbrekende composities in verschillende genres, waaronder elektronische, progressieve, ambient en zelfs orkestrale stukken. We brachten een bijdrage over Vangelis in Nea Paralias 67, juli 2022 - <https://bit.ly/3xKjr6Z>

De film *Heroes of Bronze: The Memory* is de eerste CGI-kortfilm in een geplande serie die het oude Griekenland in prachtig detail presenteert (CGI = Computer-generated imagery, kortweg: digitale animatie).

Heroes of Bronze: The Memory, speelt zich af in het begin van de 5de eeuw vóór Christus en behandelt twee van de beroemdste veldslagen in de Grieks-Perzische oorlogen: Marathon in 490 vóór Christus en Platea in 479 vóór Christus. Het eerste deel van de serie, dat op 21 januari 2023 in première ging, had midden maart meer dan 660.000 views op YouTube verzameld en is door kijkers alom geprezen om zijn historische authenticiteit, verbluffende beelden en boeiende verhalen. <https://youtu.be/75R4g08lmzY>
<https://www.heroesofbronze.com>

Chiliadou Beach, Παραλία Χιλιάδου, in Evia, werd op 18 februari door het European Film Commissions Network (EUFCN) uitgeroepen tot de beste Europese filmlocatie van het jaar. Het strand aan de Egeïsche Zee was te zien in de film *Triangle of Sadness*, winnaar van de Palme d'or in Cannes 2022, als het schipbreukelingeneiland waar de hoofdrolspelers zich bevinden na de explosie van hun jacht. Het eiland wordt het decor van een gevecht om te overleven. Oorspronkelijk was de zwarte komediefilm van Ruben Östlund bedoeld om in Thailand te filmen op een locatie die een maagdelijk strand zou combineren met een jungle-achtige flora die de zee omarmt. Maar Erik Hemmendorff, een van de belangrijkste producenten van de film, besefte dat Griekenland zoveel dichterbij is bij Zweden dan Thailand en zijn

rekening was snel gemaakt. Er werd voor deze locatie gekozen vanwege de kwaliteit van de plaats zelf: "We vonden Evia en Chiliadou Beach, op twee uur rijden van Athene, een beetje anders dan het 'gebruikelijke' en meer toeristische Griekenland. De vegetatie, de hoge bergen, de zee en de stenige stranden geven het eiland een gevoel van een 'onbekende en geheime plek', die perfect paste bij het verhaal van de film. De steun en gastvrijheid van de lokale gemeenschap was ook een zeer grote factor".

Beelden van het strand zie je op

https://youtu.be/lv1b80_bjCo en

<https://youtu.be/28lemrmWqMY>

Trailer van de film op <https://bit.ly/3G0AAgZ>

De film *My Big Fat Greek Wedding*, in Griekenland gekend als *Γάμος... αλά ελληνικά*, is een romantische komedie uit 2002 onder regie van Joel Zwick en geschreven door Nia Vardalos (2). Nia Vardalos, de schrijfster en hoofdrolspeelster, maakte furore met haar 'My Big Fat Greek Wedding'-saga en sleepte een Oscarnominatie binnen. De eerste film gaat over een vrouw uit een traditionele Griekse familie die verliefd wordt op een man die niet van Griekse afkomst is. Zowel critici als het grote publiek prezen Vardalos voor haar talent om zichzelf met een korreltje zout te nemen en tegelijkertijd de sympathie van het publiek te behouden. De film was een groot succes en bracht bijna 370 miljoen dollar.

De film kreeg een eerste vervolg in 2016, *My Big Fat Greek Wedding 2*. Die maar deed het minder goed dan de eerste film, maar wist toch nog 90 miljoen dollar op te brengen. In deze film zijn Fotoula 'Toula' Portakalos en Ian inmiddels al jaren getrouwd en hebben de laatste jaren huwelijks-problemen. Dan is er een rebelse tienerdochter die botst met Griekse tradities. Bovendien heeft Toula te kampen met ouder wordende ouders en de eindeloze behoefte van neven en nichten en vrienden. Ondertussen staat er binnenkort weer een Grieks huwelijk voor de deur, dat deze keer nog groter en massaler is.

My Big Fat Greek Wedding 3, het langverwachte slot van de saga, komt op 8 september 2023 op het grote scherm. Eind juni 2016 hintte Vardalos reeds op de mogelijkheid van een derde film en, hoewel er nog niets was geschreven, had ze wel een idee. Het project werd vertraagd door de coronapandemie. Op 1 oktober 2021 bevestigde Vardalos dat het script voor de derde film was voltooid. Op 15 mei 2022 werd aangekondigd dat de opnames in de zomer van 2022 in Griekenland gingen plaatsvinden, waarbij grote delen van 5 juli tot 3 augustus 2022 op Corfu zouden gefilmd worden.

De plot van *My Big Fat Greek Wedding 3* is nog grotendeels onbekend. Het zal zeker onstuimig zijn, met veel van dezelfde familiekomedie en

vreugde die de eerste en tweede film deed opvallen. De films hebben altijd mooie en vooruitlopende boodschappen gehad voor het publiek over culturele acceptatie, erfgoed en traditie, evenals vrouwenrechten. Nu keren de Portokalos en de Millers terug naar het mekka van hun cultuur, terug naar de bron, om de grote, dikke en nog meer Griekse bruiloft van een derde generatie te vieren: het huwelijk van dochter Paris.

Momenteel is nog geen trailer gelanceerd, nog even afwachten.

Nia Vardalos regisseerde deze film op haar gebruikelijke kalme en methodische manier met constante energie en liefde die elke dag in haar opborrelde. De release van de film komt er dus aan en het zal worden opgedragen ter nagedachtenis aan Michael Constantine (3), die op 31 augustus 2021 op 94-jarige leeftijd overleed.

(1) De Academy Award bestaat uit een gouden beeld van 34,3 centimeter hoog. Het beeldje weegt 3,8 kilo en stelt een naakte ridder voor die, gewapend met een zwaard, de wacht houdt op een filmrol, met vijf spaken. De vijf spaken vertegenwoordigen de beroepen van mensen die deze prijs kunnen winnen: acteurs, schrijvers, producers, technici en regisseurs. De Oscar, officieel de Academy Award, is de belangrijkste filmprijs in de Verenigde Staten, uitgereikt door de Academy of Motion Picture Arts and Sciences. (bron: Wikipedia)

(2) Nia Vardalos (geboren 24 september 1962), voluit Antonia Efgenia Vardalos, Αντωνία Ευγενία Βαρντάλος, is een Canadese actrice, scenarioschrijfster en filmproducent. Ze woont sinds 1999 in de Verenigde Staten. Haar vader, Konstantinos Vardalos, was een Griekse immigrant uit Kalavryta.

(3) Michael Constantine, Μάικλ Κόνσταντιν, geboren als Γκας Ευστρατίου, Gus Efstratiou was een Amerikaans acteur. Hij is vooral bekend voor zijn vertolking van Kostas 'Gus' Portokalos (de vader van Toula) in de films My Big Fat Greek Wedding en My Big Fat Greek Wedding 2. <https://www.allmovie.com/artist/p14610> en <https://www.imdb.com/name/nm0176073>

Wist je dat...

◆ Wist je dat ze in Athene een vasilopita van 5.000 kg hebben gemaakt? De recordbrekende vasilopita werd gecreëerd in Peristeri, de westelijke buitenwijk van Athene, en ze werd verdeeld onder alle inwoners van de wijk. De vasilopita bestaande uit vijftigduizend afzonderlijke stukken met daarin 200 geluksmunten werd op 31 december 2022 opgesteld in de hoofdstraat van Peristeri. De taart werd gemaakt door 200 mensen uit tientallen buurtbakkerijen en in samenwerking met de Bakkersgilde van Athene, Συντεχνία Αρτοποιών Αθηνών, Προαστίων & Περιχώρων (ΣΑΑΠΠ). Ingrediënten die werden gebruikt om de Griekse traditie in stand te houden waren: 4.000 kilo bloem, 2.000 liter olie, 1.000 kilo suiker, 500 kilo poedersuiker, 50 kilo bakpoeder, 2.000 eieren, 1.500 sinaasappels, 50 liter cognac (Metaxa) en 4 dozen vanille. Wie een geluksmuntje in zijn koekstuk vond, kon op 2 januari naar het gemeentehuis om een cadeautje in ontvangst te nemen, zoals de Griekse traditie voorschrijft.

<https://youtu.be/3-wqkvbK9cw>

◆ Wist je dat tussen februari 2020 en maart 2023 zo'n 5.896.788 gevallen van covid-19 werden gedetecteerd in Griekenland en er 36.283 mensen stierven aan het virus?

◆ Wist je dat de Grieks-Turkse betrekkingen opwarmen na de aardbeving in Turkije en de treinramp in Griekenland, nauwelijks drie weken later? In de afgelopen jaren hebben de betrekkingen tussen Athene en Ankara misschien wel het laagste punt bereikt sinds de twee landen bijna ten oorlog trokken in de Imia-crisis van 1995. De spanningen tussen de twee NAVO-bondgenoten bleven heel hoog oplopen tot 6 februari 2023. De dodelijke aardbevingen in Turkije leidden tot het

eerste directe contact tussen de leiders van Griekenland en Turkije sinds maart 2022. Griekenland bood onmiddellijk hulp aan. De twee bureaus hebben in februari duidelijk solidariteit en medeleven getoond over dodelijke incidenten in hun landen. De vice-ministers van Buitenlandse Zaken van Griekenland en Turkije zijn midden maart overeengekomen om de banden te verbeteren door middel van een 'positieve agenda'. Er is groeiende hoop dat een recente blijk van goede wil in de nasleep van de twee rampen zullen bijdragen aan de normalisatie van de betrekkingen tussen Griekenland en Turkije. Op zaterdag 25 maart 2023 (Griekse Onafhankelijkheidsdag) bezorgde Mevlüt Çavuşoğlu een felicitatiebrief aan zijn Griekse ambtgenoot Nikos Dendias. De felicitatiebrief benadrukte 'goede nabuurschapsbanden' tussen Griekenland en Turkije in wat een periode van toenadering tussen Athene en Ankara kan blijken te zijn. Veel functionarissen in beide landen hopen dat de heropleving van de zogenaamde 'aardbevingsdiplomatie' zal leiden tot een aanhoudende verbetering van de bilaterale betrekkingen tussen de twee landen.

De terminologie 'Aardbevingsdiplomatie' tussen Griekenland en Turkije' gaat terug tot 1999. Ondanks alle somberheid en onheil was er een stilte in de Grieks-Turkse conflicten na de aardbeving van 17 augustus 1999 die grote delen van Turkije verwoestte, 17.000 mensen overleefden het niet. Griekenland stuurde toen veel hulp, doneerde bloed en stak ondanks decennia van wantrouwen de helpende hand uit. Net als nu, toen ook drie weken later, op 7 september 1999, trof een aardbeving de buurt van de berg Parnitha. Dat resulteerde in wijdverspreide structurele schade in het grootstedelijk gebied van Athene, voornamelijk de nabijgelegen buitenwijken van Ano Liossia,

Acharnes, Fyli, Thrakomakedones, Kifissia, Metamorfosi, Kamatero en Nea Philadelphia. Meer dan 100 gebouwen stortten in en vele raakten beschadigd, 143 mensen om het leven kwamen. Het Turkse volk reageerde op dezelfde manier en stuurde reddingswerkers en andere steun.

◆ Wist je dat de hoop op een terugkeer van de Parthenonfriezen naar Griekenland sinds maart hard de grond zijn ingeboord? Na gesprekken tussen de voorzitter van het British Museum, George Osborne, en de Griekse regering die al meer dan een jaar aan de gang waren, was er een voorzichtige optimisme van Griekenland voor de terugkeer van de Parthenonfriezen. De Grieken hanteren regelmatig de woorden 'roofkunst' en 'vandalisme', terwijl de Britten het zien als 'conservering van kunst'. De Britse premier Rishi Sunak heeft in maart gezworen de Parthenonfriezen te beschermen tegen terugkeer naar Griekenland, want, zoals hij zei, "ze blijven een enorme aanwinst voor het Verenigd Koninkrijk". Het besluit van het Vaticaan om drie fragmenten terug te geven aan Griekenland (op 24 maart, daags vóór de Nationale Feestdag) heeft echter de druk op het British Museum verder vergroot. Klik door naar de website van de BCRPM (The British Committee for the Reunification of the Parthenon Marbles): <https://www.parthenonuk.com>

◆ Wist je dat voormalig koning Constantijn, die in januari 2023 in Athene overleed, in de jaren 1960 een affaire had met Aliki Vougiouklaki? Het was een affaire die destijds de krantenkoppen haalde in internationale kranten. Vougiouklaki was een van de populairste sterren in de Griekse filmgeschiedenis. De blondine was zo geliefd dat ze zelfs de titel 'De nationale ster van Griekenland' kreeg. Verslagen suggereren dat de relaties tussen het paar begonnen in 1959, toen de toenmalige prins Constantijn, vergezeld door zijn zussen Irini en Sofia (de latere koningin van Spanje), een toneelstuk bijwoonde genaamd *Topo sta niata* waarin Aliki Vougiouklaki, Αλίκη Σταματίνα Βουγιουκλάκη (1934 - 1996) speelde. Constantijn zou verliefd zijn geworden op de Griekse ster, die hij bijna elke dag ontmoette. Geruchten in die tijd over de romance werden gevoed door de regelmatige aanwezigheid van de prins in het theater van Athene, waar Vougiouklaki optrad, of hij ging bijna elke dag naar de studio's waar ze aan het filmen was. Buitenlandse media

presenteerden de affaire als 'de romance van de prins en een Griekse Grace Kelly'. In juli 1960 meldden berichten dat Vougiouklaki naar Italië ging voor de Olympische Spelen die in Rome werden gehouden. Prins Constantijn deed mee en won op zijn twintigste een olympische gouden medaille in het zeilen. Dit was de eerste Griekse gouden medaille gewonnen in de zeilsport sinds de Olympische Spelen van Stockholm van 1912. Volgens het Italiaanse tijdschrift *Oggi* deelde het paar gepassioneerde momenten in Italië, omdat Constantijn in het geheim Vougiouklaki ontmoette. De enige keer dat Constantijn sprak over zijn relatie met Aliki Vougiouklaki was vele jaren later in een interview met de Cypriotische publieke omroep RIK. In een ander interview in 1993 zei Aliki Vougiouklakis: "We hebben eindeloos gechat... We hingen rond, hij was een heel tedere jongeman, erg onder druk gezet door zijn moeder. Toen had ze hem op tournee gestuurd om hem bij mij weg te krijgen." Vougiouklaki verwees naar Constantijns moeder, prinses Frederica, die tegen de relatie tussen de jonge prins en de actrice was. Biografie van Aliki op

<https://www.imdb.com/name/nm0903818>

◆ Wist je dat een van de grootste treinbegraafplaatsen, νεκροταφείο τρένων, ter wereld zich in de ruime omgeving van Thessaloniki bevindt, tot meer dan 10 km buiten Thessaloniki? Volgens de omroep ΣΚΑΪ staan er in maart 2023 minstens 1.100 reizigersrijtuigen, goederenwagens, stoom-, diesel- en elektrische locomotieven en ander spoorwagematerieel. Sommigen noemen ze de φαντάσματα της Θεσσαλονίκης, de geesten van Thessaloniki. Dat er zoveel staan is volgens ΣΚΑΪ ook een bewijs van slecht beheer. In andere landen wordt 80 à 90 procent van de materialen uit oud treinmaterieel gerecycleerd. Al het metaal dat in de omgeving van Thessaloniki staat te roesten is ongetwijfeld vele miljoenen euro's waard. Volgens insiders zouden er 2.000 à 2.500 stuks rollend materieel staan, dat is een totale lengte van ruim 50 à 60 kilometer... Het eerste rijtuig (uit de jaren 1930) werd daar in de jaren 1950 achtergelaten en staat er nog steeds. Inwoners uit de omgeving doen hun beklag dat de plaats een aantrekkingsplaats is geworden voor migranten en drugsgebruikers. https://youtu.be/tZkecrJZ_Vc en <https://youtu.be/cy20OB3aTJA>

Links

✓ Het Akropolismuseum opende meer dan 13 jaar geleden, maar velen van ons hebben het nog niet bezocht. Laat u 8 minuten rondleiden in het unieke museum aan de hand van volgende video:

<https://youtu.be/B8Z6BXJWBf0>

Het museum is ontworpen door architecten Bernard Tschumi en Michael Photiadis, op een manier dat het een opvallend panoramisch uitzicht biedt op de archeologische vindplaatsen 300 meter verder waaruit de artefacten afkomstig zijn.

- ✓ Als je slentert door een straat waar nauwelijks buitenlanders zijn, hoor je het soms tot vervelens toe: *malaka* of *malakas*, μαλάκας . Het is een woord of scheldwoord die verschillende betekenissen heeft, naargelang context of omstandigheid. Negen Grieken leggen het uit in deze video: <https://youtu.be/b9pzC1knlVw>
- ✓ Η Barbara είναι εδώ, Barbara is hier. Inwoners van Attica moesten zich op 5 en 6 februari schrap zetten voor een explosie van slecht weer. De Nationale Meteorologische Dienst (EMY) gaf een noodweerwaarschuwing voor de regio, met hevige sneeuwval, lage temperaturen en rukwinden. Het gaf wel enkele mooie beelden die je hier kan zien: https://youtu.be/_FwcsWJVMzw
- ✓ De carnavalsvieringen in Griekenland, *Apokries*, begonnen in het weekend van 18 februari en eindigden op maandag 27 februari, *Kathara Deftera*. Apokries is een van de meest geliefde tradities in het land, gevierd vóór de periode van de Grote Vastentijd, *Sarakosti*. Er wordt beweerd dat de westelijke stad Patras, een van de grootste en beste carnavalsvieringen in Europa heeft. Het is een feest vol kleur, muziek, dans, feesten, drinken en vrolijk zijn. Patras Carnaval is niet slechts één evenement, maar zit vol met evenementen en activiteiten voor het hele gezin. Aan de kindercarnavalparade in Patras namen ruim 12.000 kinderen deel die door de straten van Patras paradeerden met hun moeders en vaders. De carnavalsgroepen bestaan uit ondermeer kleuterscholen, dansscholen en kinderdagverblijven. <https://youtu.be/gqg52QsjHws>
- ✓ De kleine Oresti, een verlaten ezelveulen, ο μικρός Ορέστης, in de stad Koropi, ten oosten van Athene, werd een internetsensatie in Griekenland. Het veulen werd in januari alleen zwerfend aangetroffen in een weiland. Dierenrechtenactivisten kaartten de kwestie aan op sociale media en er werd een thuis gevonden in een ezelbeschermingscentrum. Ezels worden in Griekenland in dorpen of enkele van de meer afgelegen plaatsen nog steeds gebruikt als transportmiddel of als een traditionele manier om je te verplaatsen. Internationale campagnes zijn gelanceerd om de ezels en muilezels van het pittoreske Griekse eiland Santorini te beschermen. <https://www.facebook.com/watch/?v=1365180310918634> en <https://fb.watch/juOqYb90Ss>
- ✓ Op 17 januari 2023 overleed de laatste koning van de Grieken. Volgende documentaires brengen het verhaal van koning Constantijn II: <https://youtu.be/rb2CKfBfHnU> en https://youtu.be/FOpZGEI5_cc
- ✓ Om de internationale dag van de Griekse Taal, Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας, op 9 februari 2023 te vieren, heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken een video gemaakt waarin het uithoudingsvermogen van de Griekse taal door de millennia heen wordt benadrukt. Jonge studenten Grieks uit 23 landen dragen beroemde gedichten voor die de Griekse en wereldgeschiedenis markeerden. De video De Griekse taal in zijn tijdigheid is een poëtische reis door drie millennia Griekse cultuur en benadrukt dat Grieks een universele taal is, zoals de vice-minister van Buitenlandse Zaken, Andreas Katsaniotis zegt in zijn inleidende opmerkingen. Grieks is de moeder van de westerse talen - veel talen hebben hun wortels in het Oudgrieks. Meer dan welke andere taal dan ook, is het de taal die de meeste wetenschappelijke theorieën, filosofische gedachten en literatuur in de meeste hedendaagse talen van de westerse wereld heeft ontwikkeld, gevormd en uitgedrukt. <https://youtu.be/J7yoO4Wyt-g>
- ✓ Zou je ze nog herkennen? Aimilia Kamvysi, de laatste van de drie iconische oma's van Lesbos, οι τρεις γιαγιάδες της Λέσβου, die tijdens de vluchtelingen crisis van 2015 symbool van solidariteit werd, is op 93-jarige leeftijd overleden op 11 maart 2023. Kamvysi werd zelfs genomineerd voor de Nobelprijs voor de Vrede, iets wat haar verbijsterde. Van de drie oudere vriendinnen die te zien zijn in de video was Maritsa Mavrapidou de eerste die overleed, in 2019, op 92-jarige leeftijd, terwijl haar nicht Efstratia Mavrapidou in februari 2022 op 96-jarige leeftijd overleed. "We verwelkomden vluchtelingen omdat we ook afstammen van vluchtelingen", had Maritsa Mavrapidou aan interviewers verteld. Zij en haar familie waren een eeuw geleden op Lesbos aangekomen als vluchtelingen uit wat toen het Ottomaanse Rijk was. Herbekijk de reportage van I Kathimerini op <https://bit.ly/40NX9gx>
- ✓ Een must voor alle Griekenlandliefhebbers: Griekse televisie kijken via je Proximus tv-box (model v7). Sinds januari is er een vernieuwde app die je nu op de Proximus tv-box kan installeren: De app heet *Hellas TV live* en kan je met deze link installeren: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.gkapps.htvl> Je kan ermee ondermeer de nationale zenders (πανέλλαδικα), regionale en lokale zenders (περιφερειακά), muziekkanalen, Cypriotische zenders (Κυπριακά), ... mee bekijken. Ontbreekt in deze app: de EPG (programmagids) alsook de zenders MEGA en STAR. Een aantal zenders (ERT 1, 2 en 3) zijn geo-geblokkeerd. Een andere nieuwe app die je nu ook op je Proximus tv-box (model v7) kan installeren is *ERTflix*, met behulp van deze link: <https://play.google.com/store/apps/details?id=t.yi.erthybrid> ERTflix is het hybride platform van ERT dat in april 2020 van start ging. Je kan er talloze eerdere uitzendingen (her)bekijken. Bekijk je het allemaal toch liever op pc, ga dan naar <https://www.ertflix.gr/en>
- ✓ De Griekse televisiezender ERT nodigt u uit om kennis te maken met het rijkste audiovisuele archief van Griekenland dat een belangrijk onderdeel is van het Grieks cultureel erfgoed. Blader door de website, waarvan de inhoud voortdurend wordt verrijkt en bijgewerkt met documentaires, informatieve uitzendingen, entertainment, reportages, nieuws, foto's, audiodocumenten uit ons radioarchief en documenten zoals bladmuziek (muziek die op papier is genoteerd, notenschrift, partituur). Het doel van de ERT is te zorgen voor een betere toegang van burgers tot het Grieks audiovisuele erfgoed. <https://archive.ert.gr>

ΑΓΟΡΑ ΒΛΑΛΗ
ΕΙΣΟΔΟΣ ΟΔΟΥ

ΔΩΡΕΑ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΦΩΚΑ

ΕΛΛΗΝΗ ΣΤΡΑΤΟΛΑΧΙΑ
ΤΗΣ ΟΡΟΥ ΤΗΣ ΛΑΙΝΗΣ
ΕΠΕΣ ΜΕ ΤΟ ΟΡΗΝΟ
ΤΟ ΟΡΗΝΟ
ΤΟ ΚΟΝΤΑΡΟΝ
ΤΑ ΔΕΡΕΥ ΤΗΣ